

PROLETAREC

Slovensko Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—NO. 670.

CHICAGO, ILL., dne 15. julija (July 15th), 1920.

LETO—VOL. XV.

Upravništvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone, Lawndale 2407

REVŠČINA, BOGASTVO IN SOCIALIZEM.

Nevoščljivost je zelo razširjena človeška lastnost in najti jo je v vsakovrstnih krogih. Nevoščljivi niso le taki ljudje, ki nimajo nič, ampak pogostoma tudi taki, ki imajo mnogo in o katerih mislijo drugi, da imajo vsega dovolj. Sami vendar vidijo še kaj, česar nimajo, pa bi radi imeli. Včasih gre pri tem za reči materialnega užitka, včasih pa tudi za kaj drugega, na primer za čast, za ugled, za socialni položaj. Najočitnejša je pač nevoščljivost v gmotnih zadevah, in naravno je, da je je opazati več tam, kjer je pomanjkanje, kakor tam, kjer je obilica. In ker ima socializem precej opraviti z nasprotji med revščino in bogastvom, ni navsezadnje prečudno, da smatrajo nekateri ljudje, ki radi modrujejo, ne da bi si pribavili za podlago modrovanja potrebno znanje, ves socializem za izliv navadne nevoščljivosti revežev. Če ne bi bilo nič bogatih ljudi na svetu, ne bi bilo predmetov za zavist, zadovoljni bi bili tudi reveži, in socializma ne bi bilo

Zlasti kdor je imel opraviti z drobnim delom v socialistični agitaciji, je lahko neštetokrat slišal podobne nazore, s čimer ni rečeno, da ne uničujejo socializma s takimi argumenti tudi ljudje, ki hočejo, da se z njimi resno računa in se včasih celo štejejo za temeljito izobražene ali za učenjake.

Na drugi strani najdemo včasih sorodne misli tudi med delavci, semtertja še med takimi, ki trdijo o sebi, da so socialisti. Tudi oni si razlagajo socializem po svoje in se zanašajo na svoj "zdravi razum", ki je sicer zelo važen faktor, ki pa vendar ne more v vsakem slučaju nadomestiti znanja. Filozofija skromnosti, ki raste na takih gredah, nikakor ni nova. Vse vere, ki obljubujejo krasote na drugem svetu, jo imajo. Bodi tukaj z malim zadovoljem, pa boš užival nad oblaki več dobrega, kot si moreš sedaj domisliti. Upanje je negotovo, ali nauk za ta svet je zelo pozitiven. Če se v krščanskih ali mohamedanskih nebesih ne izpolni prerokovanje, ne bo nikomur treba dajati odgovora, dovolj pa je, če veruješ in živiš na zemlji tako, kakor te uče.

V sedanji dobi je vsaka vera sredstvo izrabljanja, zakaj organizacija, katere predmet je vera, je prav tako posvetna, kakor vsaka druga, in če hoče obstajati, se mora prilagoditi dejanskim razmeram. Čim boljše se jim prilagodi,

tem boljše se ji godi. Cerkev je to razumela, in ko je spoznala, da je kapitalizem vladajoči faktor, je uredila svoje ravnanje po tem spoznanju. Nauk skromnosti je tem razmeram zelo primeren in večina "božjih namestnikov" se ga zna prav tako posluževati, kakor ugaja kapitalističnim mogotcem. Ni pa bilo vedno tako. Včasih so idealisti pošteno verjeli, da bi se, če že ne vse gorje tega sveta, pa vsekakor mnogo hudega odpravilo, če bi postali ljudje z malim zadovoljni. Krščanstvo na primer je bilo v začetku nauk revščine, nauk skromnosti, in je v prvi vrsti apeliralo na reveže, bogatinom pa priporočalo, da naj razdajo siromakom, kar imajo, in "slede Kristusu." Razni redovi, ki so tekom časa popolnoma izgubili svoj prvotni značaj, so nastali na podlagi taka revne filozofije. Bogastvo se je naravnost označevalo za nekaj hudega; beseda, da pride prej vrv skozi šivankino uho, kakor bogatin skozi nebeška vrata, je uvrščala bogastvo naravnost med grehe.

Ali je socializem res obnovitev prvotnega krščanstva? Ali zagovarja revščino in sovraži bogastvo? Ali zahteva družbo, v kateri bi vsi ljudje postali siromašni?

Brezupno bi bilo vse njegovo stremljenje, če bi res imel take mamene, zakaj človek ni zaljubljen v revščino in nikdar ni iskal tolažbe v pomanjkanju. In človeškega bistva ne izpremeni nobena teorija, nobena filozofija. Cerkev s svojo prakso potrjuje to resnico. Kot zastopnica nauka, da naj se ne zbirajo zakladi, ki jih žre rja in kradejo tatovi, bi morala biti revna in odklanjati vsako posest. Vsakdo ve, da ne dela tega, ampak da je zelo pohlepna in znaša bogastvo na kupe, kjer le more. Kdo pozna njeno zgodovino, ve tudi, da ni bila včasih prav nič izbirčna v sredstvih za dosego tega namena. Krščanskim redovom je revščina naravnost predpisana po njih pravilih, a vendar je v samostanih pogostoma več bogastva, kakor v palačah. Malo zaležejo pri tem očitki in pravzaprav imajo tudi kaj malo smisla. Škofi in župniki, frančiškani in dominikanci, fratri in patri so ljudje z mesom in krvjo, cerkvena organizacija ima svoj sedež na našem planetu; kako naj bi torej bili samostani in župnišča paradiži, kaplani in menihi pa angelji?

Socializem, katerega cilj bi bila revščina, bi v najboljšem slučaju lahko ustanovil malo

sekto, katere člani bi nemara nekaj časa živeli po predpisih skromnosti, nikdar pa ne bi mogel razviti iz sebe sile, ki naj preosnuje svet. Za tako delo je treba ogromne moči, žive moči, obsežene le v ogromni množici narodov. Na svetu so ljudje, kakršni so, kakor so se razvili v nepreglednih tisočletjih, in le ti ljudje morejo izvršiti preobrat svojega sveta. S temi ljudmi računa socializem, z njimi hoče doseči veliko izpremembo socialnega reda. In če bi jim ponujal enakomerno revščino, bi njegovi nauki lahko ostali do konca vekov glas vpijočega v puščavi.

Toda socializem nima take filozofije in se ne temlji na nevoščljivosti. Njegov cilj ni splošno siromaštvo, temveč splošno bogastvo. Ne sicer bogastvo nepotrebne, bogastvo, ki je samo sebi namen, bogastvo, ki nikomur ne zaleže, tudi tistemu ne, ki ga ima, temveč bogastvo za razumén užitek.

O dobrotah revščine so razširjali razni ljudje vsakovrstne, v nekaterih ušesih lepo doneče in površnemu razumu laskajoče bajke, ali vedno so bile le bajke brez stvarne podlage in brez koristi. Pogoj napredka ni pomanjkanje, temveč obilnost; skrb za golo življenje, ki je spojena z uboštvo, ne pospešuje duševne enerzije, ampak jo mori, duhovi, ki so oproščeni te večne izčrpajoče brige, pa lahko sledé svojemu nagnenju in uresničujejo, kar se poraja v njih.

Povesti o škodljivosti bogastva seveda niso povsem nerazumljive. Vsak dan vidimo, kako se rabi bogastvo v enem slučaju neumno, v drugem kriminalno, v tretjem pač tako, da ne more noben zakon zaklicati "stoj!", a vendar na škodo nešteti drugih ljudi. Vse to je resnično, pa vendar ne dokazuje, da je bogastvo samo na sebi škodljivo ali nevarno. Znanje kemije gotovo ni škodljivo, ali lahko se zlorablja za zastrupljanje. Gorje ne prihaja od bogastva, temveč od krivičnega nasprotja med bogastvom in revščino, od splošnih socialnih razmer, od možnosti, da se rabi bogastvo za zasužnjevanje množic, za ustanavljanje moči nad ljudmi.

Izpremenitev teh razmer je naloga socializma.

Da je Rockefeller bogat, da si lahko kupi, karkoli se mu zdi prijetno in dobro za njegov užitek, da hodi lahko v letovišča in prezimovališča, da si lahko privoščí vsako udobnost, kadar potuje — vse to mi prav nič ne škoduje. Jeza pa pograbi človeka, zelo razumljiva in opravičena jeza, če se spomni, da dela vse svoje življenje in da je njegovo delo koristno, pa mora vendar živeti v kakšnem brlogu, se včasih ne more do sîtega najesti ali pa si mora odrekarati duševno hrano, kar je včasih še hujše, in bo nemara moral zaključiti svoje dni v ubožnici. Ne da ima eden vsega preveč, ampak da ima drugi vsega premalo, je zlo, razburljivo in krivično zlo. Toda kaj bi pomagajo vzeti milijonarjem njih denar in ga razdeliti med ljudstvo? Posa-

mèzniku bi se prav malo poznalo in priboljšek, ki bi odpadel nanj, bi imel komaj za zelo kratek čas kaj vrednosti. Ta pot res ne bi držala drugam, kakor da bi odpravila obstoječe bogastvo in ga nadomestila s splošno revščino.

Seveda bi bil učinek le tedaj tak, če bi odločal o bogastvu in revščin le denar. Taka pa ni ta reč, dasi ima mnogo ljudi take nazore. Ne da ima moderni Krezus mnogo denarja, ampak da ima tovarne, zemljo, rudnike, ladje, železnice, banke itd., da morajo velike množice, ki imajo vsega tega, delati v njegovih podjetjih in neprenehoma množiti njegovo bogastvo, torej povečavati nasprotje med revščino in bogastvom, dajati mu nova sredstva izkoriščanja — to je socialno zlo.

Na eni strani bogastvo, na drugi revščina — to označuje sedanjo družbo in povzroča večino bojev, škodljivih ne le posameznikom, temveč najbolj celoti. Da se to izpremeni na bolje, je treba odpraviti to nasprotje. Kako? S tem, da se odpravi vse bogastvo? Ne bi li bilo bolje misliti na to, da se odpravi vsa revščina?

Staroverski trobentači kapitalističnega gospodarstva kličejo, da je to nemogoče. Toliko in toliko je bogastva; če se razdeli med vse enako, ne bo nihče bogat, ampak vsakdo se bo čutil revnega, le da bo nemara eden teže prenašal to stanje, kakor drugi.

To bi bila razumna beseda, če bi bilo bogastvo nekaj stalnega. Toda komu je treba danes še le s težkim trudom dopovedovati, da je vsako bogastvo plod dela? O tem ne more biti prepira, da ima tudi priroda svoje zaklade; toda bogastvo za človeka postane še le z delom. Premog, ležeč v zemlji, je brez koristi, dokler ga ne spravi delo na dan ali ne izčrpa na drug način sil iz njega. Voda, tekoča v široki strugi, je lahko prirodna lepota, materialno vrednost pa prinaša še le tedaj, kadar je napelje človek na mlin, kadar pride s svojimi turbinami, kadar ji utrdi bregove, zgradi jezove itd.

Delo je ustvarjalec bogastva. Človek seveda ni povsem neodvisen pri teh. Če nima pripomočkov za delo, bodo sadovi pičli; sama pridnost ne zadostuje, sama volja pa še manj. Toda sedanja tehnična sredstva so že zelo uspešna, a razvoj tehnike še davno ni pri kraju. Bogastvo je mogoče pomnožiti, in to je problem, ki naj ga reši socializem.

Kapitalizem bi ga lahko rešil, če bi bili kapitalisti sami angeljski idealisti, če bi opustili vsako medsebojno konkurenco in se združili v eno samo internacionalno industrijalno-trgovsko družbo s čisto altruističnimi nameni. Toda s takimi utopijami se ni bilo nikdar vredno ukvarjati. Kapitalisti niso in ne morejo biti angelji in tega jim tudi ni zameriti. Prav tako bi bilo vrabcu zameriti, da ni kanarček. Ali če je izključeno, da bi kapitalisti iztrebili iz sebe prirojene sebične nagone in se postavili v službo splošnosti, če je poleg tega tudi izključeno,

da bi bili vsi talenti in veleumi zbrani v kapitalističnemu razredu, je treba iskati druge poti, da se odpravi zlo in pride do boljšega cilja.

Socializem uči reorganizacijo produkcije in distribucije, in podružabljenje podjetij je le sredstvo, da se more doseči ta namen. Prepevanje o splošni konfiskaciji vsega kapitalističnega imetja, s katerim plašijo politične otroke, je bolj komično, kakor tragično, zakaj konfiskacija ni nikakor edini način podružabljenja, in podružabljenje produktivnih sredstev tudi ne izpolnjuje socialističnega programa. Glavna naloga je ureditev produkcije na tak način, da se bo v zadostni množini proizvajalo vse, česar potrebuje ljudstvo; v zvezi s tem je kajpada taka organizacija distribucije, da bo ljudstvo tudi dobilo, kar potrebuje. Če je zadoščeno tej nalogi, pride na vrsto proizvajanje reči, ki niso neizogibno potrebne, pač pa koristne ali ugodne, primerne, da obogatijo materialno ali duševno življenje.

Ali so to prijetne sanje, ali pa je to res mogoče? Kapitalistična struja trdi, da ni. Na to jo navaja nagon samoohranitve. Če bi kapitalistični sistem priznal, da je mogoč boljši sistem, bi izpodkopal sam sebi tla. Že zaradi tega ne morejo njegovi odgovori na taka vprašanja mnogo tehtati. Ozreči se moramo sami po svetu, da dobimo odgovor.

Kapitalistična produkcija je ogromna, če je primerjamo z ono prejšnjih dob. To je važno, zlasti če vzamemo v poštev, da ni postala takoj z nastopom kapitalizma taka, ampak da se je tekom časa postopno razvijala in množila. Produkcija je torej sposobna razvoja in množitve. Tehnična sredstva se izpopolnjujejo, delovne metode se zboljšujejo, izkušnje postajajo praksa. Ali kapitalistična produkcija ima svoje posebne motive in namene. Pred vsem je zanjo merodajen profit. Ne da ne bi igrala potreba prav nobene vloge. Če ni za kakšen predmet potrebe, ni pričakovati dobička, in tak predmet se ne producira. Toda na drugi strani se tudi potrebne reči ne producirajo, če ne obetajo primerne profita in če se doseže z drugimi večje dobičke. Dasi se je tudi kapitalistično gospodarstvo v marsičem izpremenilo, na primer v tem da je s koncentracijo in z ustanovitvijo monopolov odpravilo dober del nekdanje konkurence, se vendar nikdar ne more popolnoma rešiti svojega anarhičnega značaja. Produkcija za potrebe postane le tedaj mogoča, če dobe kontrolo nad njo tisti, ki imajo potrebe, to se pravi splošno ljudstvo. Organizacija tega ljudstva pa mora dobiti tudi produkcijski aparat v svoje roke, ker je brez njega produkcija nemožna.

To ne pomeni, da je s prevzetjem produktivnih in prometnih sredstev že vse opravljeno. Za začetek se mora industrijska mašinerija prevzeti taka, kakršna je, ali še predem se to zgodi, si moramo biti na jasnem, da ustreza

sedanji aparat kapitalističnim smotrom, ne pa socialnim. Čim se začne producirati za vso družbo, bo takoj očitno, da je marsikateri obrat, urejen le za predmete luksusa, vsaj začasno nepotreben, in da ga je treba preurediti za predmete faktične potrebe. Izkazalo se bo tudi, da je v nekaterih strokah preveč, v drugih premalo delovnih moči. Železniška mreža ne bo ustrezala novim razmeram; za dovoz živil iz prekmorskih krajev bo treba parnikov, ki se bodo morali graditi. Skratka, prevzete produkcije in prometnih sredstev bi ne izvršil nobenega čudeža, ampak je le prvi pogoj dejanskega socializiranja produkcije in distribucije.

Ali vse to ne spada v carstvo nemogočnosti. Možnost velikih izprememb potrjuje že kapitalistični sistem. Tudi v njegovem obsegu izginjajo cele industrije in nastajajo takorekoč čez noč nove. Veliki trgi se izgube in najti se morajo novi. Trume delavcev morajo včasih opustiti svojo stroko in se vživeti v drugo. Kjer je dober načrt, morajo biti take izpremembe razmeroma lažje, četudi se ne smejo v nobenem slučaju omalovaževati težave, ki so spojene s tem. Proces socializiranja ni igrača, ali mogoč je.

Pri tem se je treba varovati iluzij. Kdor pripoveduje delavcem, da pride takoj, ko se prične socializacija, zlata doba, da bodo nenadoma imeli vsega dovolj, ne da bi bilo treba delati, govori debelo neresnico. Socialistični sistem obsega pravice, obsega pa tudi dolžnosti. Zlasti v prehodni dobi bo treba povsod zavihati rokave in na lenobo ne bo prav nič misliti. Z urejevanjem produkcije gre roko v roki pomnožitev produkcije, za katero ni nobene skrivnostne formule, ampak le delo. Svet je tudi danes v takem položaju, da je pomnožitev produkcije zanj zelo važen problem, in le tisti se more motiti o tem, kdor se ozira le po tesnem krogu svoje občine ali dežele, kjer je nemara res produkcija zadostna za domače potrebe; toda svet v splošnem trpi strašno pomanjkanje produktov, poljedelskih in industrijskih, in kdor jemlje internacionalne razmere v poštev, ne sme trditi, da je klic po pomnoženi produkciji le kapitalističen trik. Naravno je, da misli kapitalizem v sedanjih razmerah tudi pri tem v prvi vrsti na svoj dobiček; toda enak klic odmeva na primer v Rusiji, katere vlade gotovo ne bo nihče imenoval kapitalistične; pomnožitev produkcije je življenski problem za Avstrijo, ki mora propasti, če ga ne reši; dežele, ki jih je zadela vojna in dežele, ki jih je zadel mir, imajo to hudo potrebo, in ker so same nesposobne, da bi v doledni dobi producirale, kolikor res potrebujejo, so odvisne od tega, da se drugod producira več. Nikakršna korist ni od tega, če se delavstvo v takih rečeh zavarava

Popolna socializacija produkcije je mogoča le na internacionalni podlagi. Železo potrebujejo vsi narodi, nahaja se pa le tam, kjer ga je na-

kupičila priroda. Nekatere dežele kakor na primer Italija, nimajo premoga, druge ga imajo več kot ga potrebujejo. Tukaj raste bombaž, tam pesa ali sladkorna trstika; v enem kraju uspeva pšenica, v drugem kava. Internacionalna socializacija omogoči porabo vsega za vse. Vsa prirodna bogastva postanejo dostopna, vsa rodovitna zemlja se lahko obdela, vse vodne sile se lahko izrabijo. Produkti vsega sveta se lahko izmenjavajo po vsem svetu. Tako je mogoče pomnožiti bogastvo in vse ljudstvo ga lahko postane deležno.

To splošno bogastvo, množeče se čim dalje bolj, bogateče družbo in posameznika, ne pa splošna revščina, je pravi cilj socializma. Na podlagi takega materialnega bogastva pa zraste tudi duševno bogastvo, ki si ga moremo danes komaj zamisliti.

Tragedija Poljske.

Vzgledu Kolčaka, Denikina, Judeniča, Petlure in arhangeljske ekspedicije sledi tudi Poljska s svojo armado.

Na čez sedem sto milj dolgi fronti prodirajo čete sovjetske Rusije v poljsko državo.

Kakor vsi ostali generali, ki so skušali strmoglaviti sedanjo rusko vlado, tako je tudi poljska armada pričela pred par meseci z zmagoslavnim pohodom proti Moskvi. Prvi njen večji uspeh je bil okupiranje Kijeva, glavnega mesta Ukrajine. Moskve pa ni dosegla, niti ni obdržala Kijeva. Poljska armada je v koatičnim umikanju na vsi dolgi črti in velik del poljskega teritorija je že zasedla ruska armada.

Pred pričetkom poljske ofenzive proti Rusiji je izgledalo, kakor da se poljska vlada pripravlja na mirovna pogajanja s sovjetsko vlado. Izmenjanih je bilo nekaj not med poljsko vlado in Čičerinom, stavili so se poniževalni pogoji Rusiji, poljski generali pa so pošiljali v svet bombastične izjave, da če ne bo Rusija pristala v poljske pogoje, jo bodo v to prisilili z orožjem. Sedaj pa prihajajo apeli za mir iz Varšave in imperialistične zahteve poljske vlade so razblinjene v nič.

Isti namen, kakor vsi drugi oboroženi upadi v Rusijo, je imela tudi poljska ofenziva: strmoglaviti sovjetsko vlado. Za katastrofo, ki je pri tem pustolovstvu zadela Poljake, se imajo zahvaliti domačim imperialistom in internacionalnem bankirjem, ki ne morejo pozabiti posojil, ki so jih dali carskemu režimu. Zamanj so jim skušnje vseh dosedanjih ponesečenih poizkusov z oboroženo močjo strmoglaviti vlado sovjetskih komisarjev. Ker se ta naloga ni posrečila Poljakom, jo nameravajo poveriti Nemčiji . . .

Ministerski predsedniki zavezniških držav konferirajo z nemškimi ministri v Spa, Belgija. Zavezniški diplomatje pravijo, da se Nemčija ne briga veliko za izvedbo zavezniških mirovnih pogojev in eden teh pogojev je razorožitev nemške armade.

Lloyd George je zahteval od zastopnikov nemške vlade definitivno načrt razorožitve in čas, do kedaj bo izvedena. Zavezniški diplomatje so ponovno sestavili pogoje glede razorožitve nemške armade in Nemci so jih podpisali in protestirali ob enem. Nihče pa ne jemlje teh pogojev za resne in nihče ne pričakuje, da jih bo Nemčija izpolnila. Militaristi so v Nemčiji še vedno velika sila. Slava nemške armade jim še ni prešla iz spomina. Na tihem kujejo načrte za maščevanje proti Franciji za poraz kajzerske Nemčije. To vedo diplomatje v Parizu in raditega zahtevajo, da Nemčija razoroži svojo armado, municijo in orožje pa odda zavezniškim državam. Če bi pa zavezniška diplomacija imela le malo upanja, da bo Nemčija mogla obrniti svojo armado proti Rusiji tedaj bi ji gotovo dovolili armado, kakoršno bi že lela in mogla vzdržavati. Toda tega upanja v Parizu, Londonu in Bruselju nimajo.

V Spa razpravljajo tudi o porazu poljske armade. Kritičen je položaj za zavezniško diplomacijo, ki se muči na vse pretege nadomestiti boljševiški režim s kako drugo formo vlade. Vsi dosedanji poiskusi doseči ta namen so se izjalovili in kaj sedaj? Meja Rusije se pomika proti Nemčiji in s tem tudi bližje zapadni Evropi. Zdi se, kakor da je med zavezniški Lloyd George tisti glasnik, ki propagira sporazum z boljševiki kot edino sredstvo za uspostavitve normalnih gospodarskih razmer v Evropi. V ta namen je konferiral dalj časa v Londonu z Gregorjem Krašnim, zastopnikom sovjetske vlade, za obnovitev trgovine med Anglijo in Rusijo: Konferenca pa je imela globokejši značaj, kajti razpravljali so tudi o političnih vprašanjih. Krašin je odpotoval v Moskvo in časopisi so poročali, da so se vsa pogajanja razbila. Pogajanja se niso razbila, pač pa je Krašin nesel s seboj pogoje Lloyd Georga, da se o njih razpravlja v Moskvi. Angleška diplomacija mešetari z Rusijo že dolgo časa in teh stikov ne namerava prekiniti. Franciji pusti, da vodi svoje oborožene pustolovščine s Poljaki in drugimi carskimi generalčki in generali in jih tudi podpira. Če bi te pustolovščine uspele, bi Anglija ne odšla praznih rok. Če ne uspo, bo imela Anglija svoje diplomatske mreže že razpredene v Rusiji in pogajanja se bodo zaključila s sporazumom. Kramarska Anglija se razumē na trgovino in ve, kako je treba postopati, da se doseže dobiček v vseh slučajih. Skoro gotovo bo Anglija pustila Poljsko sedaj na cedilu, ker do uspehov ji pri najboljši volji ne more pomagati. Pomagala pa bo meščanskim nemškim strankam, da utrdijo svoj režim v Nemčiji, ki bo imela nalogo igrati vlogo varne zagojzde med Rusijo in Evropo.

Če bo Francija še nadalje insistirala za nadaljevanje blokade proti Rusiji in za podpiranje civilne vojne ter oboroženih upadov od strani sosednih držav, se bo vojevanje na ruskih bojiščih nadaljevalo in o obnovitvi trgovskih vezi z Rusijo se bo samo govorilo, kakor sedaj. Francoski finančni interesi še vedno upajo, da se bo dalo z dolgotrajno blokado prisiliti rusko ljudstvo, da nadomesti sedanji režim s takim, ki bo ugajal tujezemskim interesom. Dolgotrajno obleganje Rusije mora po njihovem

mnenju popolnoma upropastiti ekonomski položaj države. Prometni sistem v Rusiji je vedno slabši in s slabšanjem prometnega sistema nazaduje produkcija. Namen francoske diplomacije je torej škrahirati Rusijo v gospodarskem oziru tako daleč, da bo vsled nevdržnega stanja prisiljena sprejeti pariške pogoje. Vzdrževanje milijonske armade v takih razmerah pomeni za Rusijo ogromne žrtve, in se mora prej ali slej utruditi in izčrpati. Sedaj nastane vprašanje, kdo bo delj ustrajal. Tudi Francija mora doprinositi žrtve za vojno proti Rusiji. Milijoni grede iz državne blagajne. Ladje dovažajo sovražnim armadam sovjetske Rusije municijo in živila. Častniki teh armad zahtevajo plače, ki jih morajo plačevati direktno ali indirektno zavezniki. V mestih vlada lakota in gospodarska nestabilnost.

Socialističen proletarijat v zavezniških državah dela na vlade vse mogoče pritiske, da prenehajo s sovražnostmi proti Rusiji. To je tako mogočen faktor, da ga mora kapitalistična klika vsekakor vpoštevati, ako noče, da se sama popolnoma razmaje v sedlu. Ta proletarijat je dosegel toliko, da zavezniki ne morejo pošiljati v večji meri svojih armad v Rusijo, nego so se morali omejiti na podpiranje Kolčaka, Denikina, sedaj Poljakov itd. Cilja pa s tem niso dosegli.

Zastopniki ruske sovjetske vlade se pogajajo z zastopniki kapitalističnih vlad za mir. Pripravljene so skleniti z njimi trgovske pogodbe in jim dati gospodarske koncesije v Rusiji. Obljubljajo, da ne bodo podpirali komunistične propagande v drugih državah. Zagotavljajo Anglijo, da ne bodo ogrožali njenih interesov v Perziji, Indiji in drugod. V začetku niso igrali te taktike. Takrat so pričakovali, da se bo val revolucije širil kakor vihar, ki bo pomel vse kapitalistične vlade, nad Evropo pa bo zavladal zaveden proletarijat. Pričakovanja se tudi na ti strani niso izpolnila ker se niso mogla izpolniti. In tako je treba korakati nazaj na pol pota in povabiti kapitalistične vlade, naj store svoje korake po drugi polovici pota.

Z okupacijo Poljske bo Rusija razširila svoje meje in se s tem nekoliko bolj približala zunanjemu svetu. Nad morjem, tem najvažnejšem prometnem potu, pa so gospodarji še vedno njeni sovražniki. Sovjetska vlada je pokazala resno voljo skleniti mir z vsem svetom; sedaj je čas za zaveznike, da se izpametujejo in napravijo konec neznošnemu stanju, ki ga s svojo zasljepljeno diplomacijo vzdržujejo nad vso Evropo in po vsem svetu. Če niso popolnoma oslepel, morajo spoznati iz dosedanjih izkušenj, da se v Rusiji ne da obnoviti režim, proti kateremu se je borilo vse rusko ljudstvo v zadnjih par desetletjih. Pustite Rusiji, naj si sama urejuje svoje notranje zadeve in ne pehajte sosednjih narodov v kotel vojne furijske. To so nasveti, ki jih ne dajejo samo socialisti, ampak tudi razni liberalni meščanski politiki.

Ako ne bi bili gospodje diplomatje tako obdarovani s slepoto, bi lahko že davno izprevideli, da je sedaj nov čas, da se novih idej, ki so zašle med ljudstvo, ne more blokirati, niti se jih ne more

deportirati. Do tega spoznanja pa diplomacija ne bo prišla in tega tudi nismo pričakovali. Naloga ljudstva samega je, da napravi konec tajni diplomaciji, ki ni nikomur odgovorna za svoje čine.

Poraz poljskih imperialistov je nov poraz tajne, bankirske diplomacije. Toda ta poraz čuti rusko in poljsko ljudstvo, kajti ono si stoji nasproti na bojiščih; domovi se rušijo, polja uničujejo in epidemične bolezni se širijo, spremljane z lakoto. Toda če bo ta poraz prinesel poljski državi vlado iz ljudstva za ljudstvo, je to zmaga poljskega naroda in zmaga za svet.

Članstvu J. S. Z.

Ni druge poti, kakor da zopet prihajamo pred vas z apelom: "Razširjajte Proletarca!" Vsakdo, ki je res socialist, bi se moral sam zavedati naloge širiti glasilo zavednega delavstva. Priznamo, da mnogo sodrugov resno deluje za širjenje našega tiska. Smo v kritičnih časih, ko demagogija in indiferentnost ovira socialistično gibanje na vseh koncih in krajih. Po raznih skritih kotih se zbirajo demagogi, in trosijo laži proti vsemu, kar jim ni ljubo; v srečo so ti ljudje največji nasprotniki socializma. Kdorkoli je aktiven v našem gibanju, ga hočejo demagogi pred delavstvom očrniti in v ta namen se poslužujejo obrekovanj. To so ljudje, katerih edini namen je podirati dela drugih. Med seboj si pišejo pisma in čakajo ugodne prilike, ko se spuste v odprt boj proti organizaciji slovenskega zavednega delavstva. Kujejo zarote, toda sedaj se z njimi še ne upajo priti na dan. Delujejo prikrito, v ožjem krogu naselbine z edinim namenom, da uničijo kar smo zgradili skozi leta dela in bojev.

Sodrug, vpoštevajte fakta in razmere, kakršne so. Če hočemo napredovati, če hočemo biti uspešni v delu za socializem, tedaj je za ta cilj edino zdravilo delo v organizaciji, in ta organizacija je za slovensko delavstvo JSZ. Če hočemo, da bo ljudstvo poučeno o socialističnemu gibanju, če ga hočemo pridobiti za našo stvar, tedaj mora prihajati mednje naš list Proletarec. Širite ga!

Ni dovolj pisati dopise v razne slovenske liste in pozivati ljudstvo, naj glasuje za delavske kandidate. Katere delavske kandidate? Mar ne pripovedujejo vsi kandidatje, od republičanske stranke pa do zadnje politične struje, da so prijatelji delavstva in delavski kandidatje? Ni težko poslati kratek dopis in v njem priporočati ljudem, naj glasujejo za "delavske" kandidate. Težje pa je delati v organizaciji zavednega delavstva za interese delavstva. Ako bi vsi samo pisali, naj ljudje glasujejo za "delavske" kandidate, toda nihče ne bi v resnici tudi kaj storil za organizacijo, kjé bi bilo naše gibanje?

Kdorkoli ima resno voljo delati za delavske interese na političnem polju, je član socialistične organizacije in naročnik socialističnega časopisja ter agitator za socializem. Kdor nima te volje, pa samo frazarira, ali pa ustanovlja kak "državlanski klub", da z njim manipulira z lokalnimi meščanski-

mi politiki, javnosti pa govori, da je tak klub ustanovljen za "delavske interese".

Protirožje demagogiji je organizacija zavednih, inteligentnih delavcev, ki poznajo bojna sredstva svojih nasprotnikov in se jim znajo postaviti v bran; ne samo v bran, ampak jih tudi poraziti. Socialistični cilj je zgraditi pravičen družabni red za človeštvo. Demagogi, sovražniki socializma, imajo namen ovirati socializem v njegovem pohodu in za ta namen se poslužujejo vseh moogčih sredstev in nastopajo pod različnimi krinkami; namen pa imajo enak, kakor kapitalisti sami.

Boj za delavske interese potrebuje ljudi z načeli, ljudi, ki morejo delati za en določen cilj. Ta boj vrši organizacija in edina organizacija med ameriškimi Slovenci, ki pride za ta boj v poštev je Jugoslovenska Socialistična Zveza. Merilo zavednosti slovenskega delavstva v Združenih Državah je JSZ., in pa število naročnikov njenega glasila Proletarca. Ako vpoštevamo ta barometer, moramo priznati, da je zavednost našega delavstva večidel le v frazah, ki najdejo prostor v raznih dopisih in so znak indiferentnosti pretežne večine slovenskega delavstva. Nihče izmed teh ljudi ne agitira za organizacijo, kajti to je že delo in tega se boje.

Tem razmeram se lahko odpomore, če se članstvo JSZ. po vseh naselbinah potruditi uvesti v socialistične klube več aktivnosti, več življenja za socializem. To je naloga, ki jo moramo izvršiti in zanjo je treba iti na delo vsem, ki čutijo in mislijo socialistično.

Priznati je treba, da so mnogi sodrugji aktivni in tem se je zahvaliti, da smo ohranili organizacijo in list skozi vse dosedanje krize. Iz raznih naselbin dobivamo poročila, da se deluje za ustanovitev novih socialističnih klubov in neaktivne se bo zopet poživelo. Za Proletarca se oglašajo vedno več agitatorjev; naše gibanje mora iti naprej, ker poti nazaj ne poznamo. Pot socializma je naprej, do cilja. Ni gladka ta pot in potovanje po nji ni prijetno; boj za napredek, za pravičnost je združen z velikimi težavami, ki se zde mlačnim ljudem nepremagljive. Ljudje, ki so utrjeni v boju, se ne strašijo ovir, ki se jim stavijo na pot v boju za socialistične principe. Iz male čete je postala četa, iz čete armada. Dobivala bo nove bojovnike, osvajala nova bojišča in prišel bo čas, ko osvoji ves svet za socializem.

Pridružite se tej armadi in jo spremljajte na njenem pohodu! Ustanavljajte ji nove utrdbe. Razširjajte socialistični tisk, ki je za pridobivanje novih pristašev najboljšo sredstvo. Vse, kar imamo, organizacijo, list, kulturna društva itd., je plod dela. Delo in propaganda za JSZ. in Proletarca nas bo privedlo v nove uspehe. Samo organizirano delo in propaganda sodrugji! Drugih sredstev ni.

"Delaj in hrani", svetuje en kapitalist delavcu. Drugi pa mu pravi. "Delaj in troši". Ampak oba sta edina v tem, da je za delavca najpotrebnejše da dela! Kapitalisti že skrbijo, da spravijo dobiček delavčevega produktivnega dela.

Mikita Juhimović Šapoval:

Ukrajina in Slovani.

(Nadaljevanje.)

Ne tako, gospodje Slovani: Če govorite o grozah nemške vlade, ne smete pozabiti, da ste v Avstro-Ogrski imeli avtonomijo, šole, da ste mogli razvijati kulturo ljudskih mas in organizirati moč odpora. (Seveda gre za to, da se v tem članku podajo misli Ukrajincea, kar pa nikakor ne pomeni, da je vsako njegovo mnenje pravilno. Kar se tiče avtonomije v Avstro-Ogrski, je težko razumeti, kje je pisatelj črpal to znanje. Nekdanji podaniki habsburške monarhije so pač vedno zahtevali avtonomijo, ali od zahtev do realiziranja niso nikdar prišli; edina dežela, ki je imela takozvano avtonomijo na papirju, je bila faktično še bolj izkoriščana in zatirana od drugih. To je bila Hrvaška-Slavonija, in njena avtonomija je bila največja ironija. Op. ur.). Kdor je prej živel v Rusiji, je zavidal Slovane v Avstro-Ogrski. To je treba resno razumeti. (Razumljivo je to že. Kdor je zatiran, čuti svoj jarem tako, kakor da so vsa druga bremena manjša. Svoje težave čuti, druge le vidi. In da opraviči svoje tožbe, ki so itak opravičene, išče rad, kaj imajo drugi, ki tudi tožijo, boljšega. Da je bilo v stari Rusiji veliko politično, narodno, kulturno, gospodarsko in socialno gorje, je tako znano, da bi bilo sedaj vsako posebno zatrjevanje in dokazovanje odveč. Vtisk te povesti pa ne postane nič močnejši, če se skuša iz nekdanjega avstrijskega pekla napraviti raj.)

Zato se Ukrajinci sovražili in sovražijo Rusijo, "slovansko", veleposestniško Rusijo.

Kar je za Čeha Avstro-Ogrsko in Nemci, to je za Ukrajince stara Rusija in "bratje" Rusi.

To je vzrok, zakaj so bili vsi osvobodilni npi v svetovni vojni pri Ukrajincih spojeni z uničenjem Rusije. Ti čuti so vedno obvladavali tudi resnično rusko inteligenco, ki je bila prisiljena nendaravno misliti in čutiti, da bi olajšala položaj delavskih razredov in svojega. Ukrajinci niso imeli nobenega razloga, da bi bili cenili Rusijo, zatirajočo, krivično Rusijo, Rusijo knute, izgnanstva, slovanofilstva in tlačanstva.

To Rusijo je bilo treba uničiti prav tako kakor Avstro-Ogrsko. Zakaj? Ali bi bili Čehi hoteli, da bi bila Avstrija zmagala in ostala zmagovita ječa narodov?

Na srečo za Ukrajince in za Čeha je padla carska Rusija in cesarska Avstrija.

Kadar govorijo slovanofili v Rusiji, ve vsak zaveden človek, da gre za literarno fikejco. Saj je literarna, bratska Rusija le literatura, daleč oddaljena od praktičnega življenja. Poskusite Čehu dokazati nujnost spojitve Češke z Avstrijo, in Čeh postane vaš nepomirljiv sovražnik. In vendar so Čehi imeli pravico v Avstriji razvijati svojo narodno kulturo, medtem ko ne smejo Ukrajinci v Rusiji niti pomisliti na tako svobodo. In če se smatra sovražstvo Čehov do Nemcev za opravičeno, bi se moralo smatrati za tem-

bolj opravičeno sovraštvo Ukrajincev do njih krutih, nečloveških ruskih in poljskih sovražnikov. In če so se Čehi v času vojne v ruskem vjetništvu organizirali za oborožen boj z Avstrijo, so sledili Ukrajinci njih zgledu in se organizirali v nemškem vjetništvu za boj s carsko Rusijo. Enak sistem! Neenakost je le v tem, da so Čehi dobili podporo pri sovražniku Ukrajincev — pri Rusiji, Ukrajinci pa pri sovražniku Čehov — pri Nemčiji; ali tega je kriva zgodovina in etnografija. Če bi Čehi imeli Rusijo za sosedo, bi tudi oni imeli skupnega sovražnika z Ukrajinci, in če bi bila Ukrajina v takih stikih z Nemčijo kakor Čehi, bi bilo nasprotno. Seveda, ko so Nemci prišli v Ukrajino v vlogi gostov, pa so občutili, da so gospodarji, ker so ostali predolgo tam, so jih Ukrajinci z orožjem v roki meseca oktobra 1918 pregnali, s čimer se je končalo vse ukrajinsko 'germanofilstvo', kate-rega v resnici nikdar ni bilo. Prav to se je bilo prej zgodilo Bolgarom, med katerimi se je dvignilo sovraštvo do njih slovanskih osvoboditeljev.

Ta skica slovanskih odnošajev nam kaže, da dra-ži slovanofilstvo zaman čute, da je slovanska enota sama fikcija, katere moralni pomen se je za vedno končal z uničenjem Avstro-Ogrske in Nemčije. Slovani so se že rešili poturčenja, madjariziranja in germanizacije; svetovna vojna nam je pokazala, da imamo še enega sovražnika, ki ga je treba uničiti: "Slovanofilstvo". Za enoto Slovanov je neizogibno treba enotnih interesov, teh pa v resnici ni.

III.

Za nikogar ni tajnost, da se bojujejo Slovani se-daj le sami med sabo. Vzrok vojn je splošno znan, ali temeljni razlog zamolčuje buržoazno licemerstvo in tuli kakor volkovi po slovanskem motivu. Kaj je sedaj slovanstvo? Nekoliko svobodnih držav, ki skušajo pogoltniti slabejše sosedo — Slovane in neslo-vane. Imperialistična pošast Rusije je vsem znana po svojem naravnostnem in grabežljivem roparstvu. Rusija predstavlja sedaj največjo revolucionarno so-cialistično republiko, obdana od vseh strani z nekda-njimi "zavezniki" in z rusko reakcijo, ki jo skušajo ti zavezniki organizirati in jo ščujejo proti ruskemu ljudstvu. Zavezniki, kot največji sindikat kapitali-stov, so pozabili na milijone mrtvih ruskega in ukra-jinskega naroda, ne jemljejo v poštev izgub, ki jih je pretpela Rusija, Ukrajina in ostali narodi bivše car-ske države, izpremeniti jih hočejo v svoje kolonije, in zato podpirajo Kolčaka, Denikina in Judeniča. (Članek je bil spisan, ko so ta imena še nekaj pome-nila v boju zoper rusko revolucijo.) Američani in Ja-ponci so se vrgli na Sibirijo in sklepajo pogodbe, Anglija je nakupila akcije bakinskih naftnih podjetij in izgnala Rusijo iz Perzije, Afganistana, in jo goni sedaj iz Turkestana, s čimer se polašča središča bomba-žne industrije in izpodriva rusko tekstilno indu-strijo. Francija se izpreč razburja zaradi svojih inte-resov in akcij v donskem okraju v Ukrajini. Vse to sili entento, da daje milijarde Denikinu, Kolčaku in družbi, da bi vodili kruto vojno proti revoluciji, ki je najbolj nevarna roparskemu kapitalu. In ti reak-cionarni carski generali so sedaj nositelji "slovan-

skih" idej. Trubadurji Denikina in Kolčaka rjove povsod o slovanstvu in zahtevajo, da naj bi Slovani šli reševat ruske črnosotnjice pred revolucionarnim ruskim narodom. In za to bo potem nova, velika Ru-sija hvaležna.

Najbolj dramatična za rusko reakcijo je izjava neodvisnosti Ukrajine, ki so jo bili ruski veleposest-nini in kapitalisti brez odškodnine plenili 264 let. To gospodarstvo jim je prišlo poceni: "Ukrajina je slo-vanska dežela in zato se ima baje bratsko podvreči ruskim veleposestnikom in roparjem." To je vse. Za pomoč je bila izmišljena teorija o 'ruskosti' ukrajin-skega naroda in skrbno vtepavana v evropske glave. Ruski carski Slovani so falsificirali zgodovino, kul-turo in etnografijo. Ubili so svobodo. Znano je, da se imperializem za dosego svojih ciljev in za utrditev svojega gospodstva ne ustraši niti najhujših sred-stev. Njemu so vsa sredstva sveta. Glasno in drzno kriči, kakor da si Ukrajina ne želi svobode, tako kakor se je še pred 60 leti osvoboditev kmetov razgla-šala za krivičnost, češ da si je ljudstvo ne želi, ker ljubi svoje gospodarje. Za ščit proti ukrajinskemu narodu mu služi 'germanofilstvo' in 'nemške marke.' Ej, kakšno naslado so našli črnosotnjici v tem argu-mentu in kako pogostoma se ga poslužujejo, računa-joč, da zbudi to odpor v vseh slovanskih ljudeh. V vsej teoriji o "nemškem" denarju je le ena hudobija, in sicer ta, da ni resnična. Kakšna škoda, da ne slu-žijo Nemci črnosotnijskim patriotom in da jim ne dajejo denarja. Saj dobivajo ruski kapitalisti de-narja od Francozov, Angležev in Japoncev. Kakšna sramota, vojskovati proti ruskemu delavskemu ljud-stvu in sprejemati municijo, denar, častnike, tenke, dušiče pline, in zoper koga? Zoper rusko delavstvo.

In kdo dela to? Ruski veleposestniki, kapitalisti, buržvazija, častniki in drugi izdajalci ruskega na-roda, ki glasno kriče po svetu o "nemških markah" Ukrajincev. Ponavljam, škoda, da to ni res; toda če bi nam dali za razširjanje kulture med našim nar-odom denarja bodisi Nemci, Angleži, Čehi, zamoreci, Kitajci, Turki in bratje Slovani, bi ga z veseljem sprejeli in, kadar obogatimo, stotero povrnili.

Vsak narod mora nekje črpati svoje dohodke, torej tudi Ukrajinci. Naj si uredi svojo državo, po-tem bodo vsi prispevali, ali sedaj nam žal niti Nemci nič ne dajo, ker so jih Ukrajinci z orožjem v roki izgnali koncem leta 1918 iz Ukrajine. Denarja seveda nihče ne da, ker se razvija Ukrajina kot socialistična republika delavskega ljudstva, ne pa kot opora izko-riščajočega kapitalizma.

Socialistična vlada Ukrajine pozna svojo pot in gre odločno proti svojemu cilju, k neodvisnosti delav-skega ljudstva. In to prav nič ne ugaja vsem "Slova-nom". Oni hočejo, da bi se Ukrajina pripojila k Ru-siji, ali lastno samostalnost hočejo vsi.

Vprašajte Čeha, Poljake, Srbe ali Bolgare, ali bi hoteli živeti pod gospodstvom Turčije, Avstro-Ogr-ske ali Rusije. Toda nagnenja za to ne najdete. In zakaj? Saj daje vsakdo prednost svobodi pred pod-ložništvom, ampak Ukrajino mečejo Slovani s skrbno složnostjo v naročje Kolčaku, Denikinu in carju. Se-

veda ne odloži ukrajinski narod orožja, dokler ne od strani vseh, ki ovirajo njegovo samostalnost in dokler bodo nositelji slovanskih idej gospodje veleposestniki in kapitalisti.

Na čelu ukrajinskega naroda so socialisti. Ukrajinski narod ima to srečo, da nima fevdalne buržvazije, ki bi ga odvajala od prave poti. V Ukrajini vlada ruska in poljska buržvazija, ki kriči po zedinjeni Rusiji, ker bi od tega imela kupčijsko korist, lahko bi izkoriščala in imela bi veliko pripravo vojaških sil, da bi lahko ogroževala mir. Delavsko ljudstvo ima nasprotno interese in hoče zato utrditi svojo kulturo, katere razširjenje ovira ruska buržoazija. Rusija, organizirani veleposestniki in kapitalisti sovražijo kulturno stremljenje ukrajinskega naroda, in zato bi bilo zedinjenje Ukrajine z Rusijo to, kar bi bilo zedinjenje Češke z Avstrijo ali Poljske z Nemčijo ali z Rusijo. Če si Ukrajina ne želi zedinjenja z Rusijo, Poljska, Bolgarska in Srbija so pa samostalne dežele, kje je tedaj podlaga za panslavizem? V kakšne realne oblike se more pretvoriti ta ubožna ideja veleposestnikov? Slovenstvo z Rusijo na čelu, kakor si slika trust slovanskih kapitalistov, odklanjamo ukrajinski socialisti z odporom, zakaj naš ideal je izprememba naših življenskih temeljev. Nobene koristi ne vidimo za svoj narod, če ga bodo izkoriščali in zasluževali slovanski veleposestniki, poljska žlahta, ruski roparji, češki kapitalisti in njim podobni bratje. Ne Denikin ali grof Bobrinski, ne Kramař, Paderevskij ali Potoekij nimajo nič simpatičnega, kar bi moglo zanesljivo zavarovati koristi z njimi skupnega življenja. In zato nismo Ukrajinci slovanofili, ker smo socialisti. (Dalje prihodnjič.)

Poslaništvo kraljevine SHS je dobilo iz Belgrada dolg kablegram, ki zavzema deset s pisalnim strojem popisanih strani. Kaj se je zgodilo tako važnega? Princ regent Alekander je prišel v Ljubljano in Zagreb, kjer je bil zelo slovesno sprejet in tak dogodek je seveda treba svetu opisati, da bo vedel, kako zelo ljubi jugoslovansko ljudstvo svojega prestolonaslednika. Hrvatski "Jugoslovanski Svet" se zgraža nad potratnostjo vsled pošiljanja takih dolgih brzojavk, pa priporoča vladi, naj v podobnih slučajih v bodočnosti postopa bolj praktično; na primer, v starih časopisih so natančni opisi slavnosti o sprejemu Franca Jožefa, Franca Ferdinanda in drugih Habsburžanov, kadar so prišli v Ljubljano ali Zagreb. Raditega naj vlada spremeni imena v toliko, da se bo mesto Franca Jožef glasilo princ regent Aleksander, drugo besedilo pa naj se prepíše natančno, kot je v opisih o obiskih Habsburžanov.

Hlapci, ki hočejo ostati podložniki, bodo ostali podložniki. Če izgube enega gospodarja, najdejo drugega. Tudi slovanski klerikalni in liberalni podložniki niso v zadregi, ker je Karl poslan v pokoj. Imajo pa Alekandra v Belgradu, ki so ga že precej časa vabili v "belo" Ljubljano. Princ je prišel in spoznal svoje podložnike, ki so se zbrali v tisoče glav broječi množici in ga navdušeno pozdravljali. Morda pa ti pozdravi niso bili tako pristržni, kakor opisuje uradno poročilo.

ETBIN KRISTAN:

ANTON GRABIČ.

DRUGI DEL.

1.

Ali je res kaj takega kakor novo življenje? Grabič je čital že razne povesti, o katerih ne mara izrekati nobene literarne sodbe, ker ne pozna pravil za tako kritiko in tudi ne ve, če so za visoko književniško sodnistvo kakršna koli pravila kaj vredna ali ne. Kvečjemu zna povedati, ali mu je kakšna knjiga všeč, ali pa mu ne ugaja; in še v tem oziru se ne zanaša popolnoma nase. Toda nekatere reči mu ostajajo v spominu, vsaj toliko, da se mu zdi znano, če vidi, sliši ali zopet čita kaj podobnega. V mnogih romanih na primer je govor o novem življenju; nekdo je bil nesrečen od rojstva do kdove katerih zrelih let, ko bi mu čitatelj že od srca privoščil smrt in odrešenje — toda prav ko hočete vreči knjigo med stare papirje in odrešiti sebe, se zgodi nekaj nepričakovanega, presenetljivega, po vašem mnenju nemara nemogočega, in pomilovanja vrednega junaka obišče nenadoma sreča, da ga nikdar več ne zapusti. Novo življenje . . . Hudobnež, ki je pri rojstvu dobil hudiča za botra in ga skušal prekositi v vsaki hudobnosti, se resnično zaljubi in v njegovi duši se vname srdit boj med zločinskim nagnenjem in ljubeznijo; zadnja zmaga in satanov brat se preporedi za novo, pošteno življenje . . . Nekateri pisatelji imajo živahno domišljijo, in kdo naj naposled dožene, kaj je mogoče in kaj ni?

Nemara se je tudi za Grabiča pričelo novo življenje, tisto, ki drži kam, ki ima kakšen smoter in namen. Doslej je bilo vse le kakor tavanje sanjača, ki hodi po mesečini; tudi to je življenje z dogodki in z navideznimi dejanji — toda kaj naj pomeni in čemu je?

Grabič je pripravljen počakati, kako se razvije novo poglavje. Zdi se, da je ni druge modrosti, kakor čakanje. Tudi sedanje poti si ni izbral sam. Prišlo je, vabilo, mikalo, prijemalo, in on se je vdal. Še le ko je bil že v tiru, se je začudil, kako je mogel reči "da", ko bi bil moral vsak atom njegovega razuma z vso odločnostjo in strastjo kričati "ne". Na misel mu je prišlo, da mora biti v njem poleg razuma nekaj drugega, neodvisnega, močnejšega, kar odloča, razum pa da šepa nekoliko milj zadej in prihaja vedno prepozno. Nikakor pa ni mogel razsoditi, ali bi bilo bolje, če bi bil razum vedno pripravljen, če bi bil močnejši od one neznane sile nagibov in če bi sam kazal vsem korakom pot.

Grabič je bil rešen delavskega tlačanstva. Sprejel je bil predloge newyorškega agenta in sedaj je ugibal, kako da se ni domislil vseh ovir in težav, ki mu morajo na vsak način priti na

pot. Še bolj čudno se mu je pa zdelo, da so bile vse težave naenkrat mnogo manjše, kot bi po pravici morale biti. Agent ga je bil nagovarjal, da naj gre nabirat delavce za Hattonville, ki naj bi jih iskal med svojimi rojaki in med ljudmi, katerih jezik govori. Dobiček ga je dražil, prešteval je jezike, ki jih pozna, nič se pa ni spomnil, da je angleščina v deželi vendar najbolj potrebna. In ko je bil že na poti, se je tudi ta težava skrčila, da sam ni prav vedel, kako. Izginila seveda ni in včasih je postalo prav neprijetno; pomagal si je pa kakor koli iz vsake zadrege, in če se je pozneje spomnil na sitnosti, so se mu kazale le komične. Nemara — si je dejal — so misli le ovira; najbrže je vsaka reč težavna, naj se nam zdi velika ali majhna in človek se ne bi lotil ničesar, če bi vse prevdarjal in tehtal; ljudje, ki so dosegli velike uspehe, se gotovo niso preveč ukvarjali z okoliščinami.

S takim modrovanjem se je skušal tudi rešiti, kadar mu je prišel njegov tovariš Hrvat v spomin. Njemu je bil povedal, da odhaja, ne pa, kam in pokaj da gre. Hrvat ga je bil sicer vprašal, toda Grabič se je izognil odgovoru s čudnim, sramu podobnim občutkom. Njegov opravek pač sam na sebi ni bil primeren, da bi se bil obelšal na veliki zvon in Grabič ga ne bi bil nikomur razkladal; vendar se je pa zavedal, da ni bil to vzrok njegove molčečnosti napram Hrvat. In dasi nikakor ni mogel razumeti njegovih nazorov, dasi so se mu zdele njegove misli neosnovane, nenaravne ali vsaj silno pretirane, vendar ni mogel možu odreči nekega spoštovanja. Kadar koli se je spomnil nanj, ga je obšel neprijeten občutek, kakor da bi si moral kaj očitati.

Ko je bil Hrvat povedal, da odhaja, se je ta ves vznemiril. Bil je kakor otrok in naposled je zajecljal:

"Kaj bi jaz dal, če bi mogel proč odtod, proč, proč!"

"Kaj bi dal, ko nimaš ničesar? In kako bi šel, ko nimaš ničesar? In kam bi šel, če bi mogel?" je odvrnil Grabič.

"Kam? ... Kaj me briga, kam! Ne gre za to, kam da pridem, ampak za to, da pridem odtod. Le kako, kako? Saj smo tukaj kakor v ječi. Priti našim stražarjem izpred oči, to bi bilo vse; tedaj bi bil človeku svet odprt."

"Kolikor vem, odpira vse na svetu denar, in prav teh ključev nimaš. Kam pa moreš priti? Železnice so drage, avtomobili še dražji, vozov ni po cestah, kakor v starem kraju, dežela je pa ogromna. Če ti je ta družba tako zoperna, vendar nisi za večnost navezan nanjo. Potrpel bi tukaj, dokler si ne prihraniš nekaj denarja, potem bi jim pa lahko pokazal osle."

"Vidi se, da nisi bil nikdar delavec. Ne vem, kdo in kaj si, vidim pa, da ne moreš nikakor razumeti, kako je našemu človeku, če je bil vedno pošten s svojimi tovariši, pa zaide na tako pot. Sam vrag me je moral premotiti in do konca svojih dni si ne bom mogel odpustiti tega greha.

Ali vseeno — da me le vsaj ne bi bilo več tukaj. Tremp nima navadno beliča v žepu, pa pride od New Yorka do San Francisca in še dalje. Res, da nimam toliko poguma, kolikor ga imajo navadno taki možje, tudi nisem tako iznajdljiv, ali vse to me ne bi sedaj nič več motilo. Enkrat sem se ustrašil takega življenja, in ta strah me je privedel sem. Sedaj vem, da je to najhujše, kar me je moglo zadeti."

"Čuden človek si, prečuden zame. Toda zakaj ne greš, če ti je tukaj res tako hudo?" je vprašal Grabič.

"Ali ti nisem dejal, da uideš lože iz Sing Singa, kakor odtod? Do prvega ogla ne prideš, pa te imajo."

Tudi to je bilo Grabiču nerazumljivo, toda spomnil se je, kako ga je bil agent nagovarjal, da naj mu pomaga in mu pravil, kako je treba paziti na te ljudi, pa si je mislil, da ima Hrvat vendar lahko prav. Dasi mu je bilo vse to tako tuje kakor življenje na kitajskem dvoru, mu je bilo Hrvata vendar žal. Rad bi mu bil pomagal, nikakor se pa ni mogel domisliti, kako bi bilo to mogoče. Vsakovrstni junaški, zvijačni načrti bega so mu šli po glavi; spominjal se je na odlomke povesti, v katerih so bili opisavani begi iz strašnih ječ, iz Sibirije, iz obleganih trdnjav, neverjetni, čudoviti, ali opisani z vsemi podrobnostmi, in iz teh koscev je skušal sestaviti idejo za Hrvata. Pa ni bilo vse skupaj zanič, kvečjemu da je bilo smešno. Lahko bi si bil belil glavo vso noč, da ni naposled Hrvat sam izrekel zelo enostavne misli, v kateri ni bilo ne heroizma ne romantike.

"Ali vedo tukaj, da odhajaš," je vprašal.

"Seveda vedo. Če ne moreš ti, kako naj bi mogel jaz oditi brez dovoljenja?"

"Odpelješ se z železnico?"

"Na vsak način. Nisem tako pogumen, da bi šel peš na pot v neznani deželi."

Hrvat je premišljal. Grabič ni mogel uganiti, kaj mu je bredlo po glavi, čital mu je pa na obrazu, da se bori. Naposled je izpregovoril:

"Ne vem, ali bi šlo tako, kakor si mislim. Toda zakaj ne bi poizkusil, — to se pravi, če bi mi hotel pomagati."

"Če misliš, da morem, ti pomagam, ne da bi se mi zdelo pametno, ampak ker vidim, da trpiš."

"Ti imaš nekaj prtljage. Na kolodvor moraš. Če bi napravil tako, da bi ti bila pretežka ..."

Grabič je razumel.

"Pa bi mi jo ti pomagal nositi. To bi bilo nekaj. Toda moje prtljage ni baš preveč. Če bi povezal kamenje vanjo."

"Tega ne bi bilo treba. Vzel bi moje reči za svoje, in kar se nerodno poveže, se nerodno nosi. Le če bi ti dovolili, da ti kdo pomaga."

(Dalje prihodnjič.)

Socialistični nauki morajo to poletje doseči vse naše delavstvo. Zato je potrebno, da prihaja mednje Proletarec. Sodrugi, vaša naloga je, da ga razširite.

UTRINKI.

Cox je nominiran za predsedniškega kandidata demokratične stranke. Doma je iz države Ohio kakor njegov republičanski konkurent Harding. In governor je v tej državi. Nekateri volilci — ne vsi — bi radi vedeli kaj več o možu, ki tekmuje za najvišji urad v deželi. Mnogo jih je, ki jim zadostuje dejstvo, da je nominiran. Drugi so najbolj radovedni glede na njegove osebne in privatne zadeve; kakor jih zanima, kaj da kuhajo zvečer pri sosedovih, tako smatrajo za izredno važno, kako so ljudje, stoječi v javnem življenju, trgali otroške hlače in kako se frizirajo. Poleg njih je pa še nekoliko takih, ki hočejo v politiki poznati političarja, njegove ideje in načela, njegovo delo in njegove zmožnosti, njegovo zanesljivost in eneržijo. Koliko pa je v Zedinjenih Državah, ki poznajo kandidata s te strani? Koliko jih je bilo takih med delegati, ki so glasovali za njegovo nominacijo? In tisti, ki čakajo, da se jim razvozlja ta uganika, bodo, kakor kaže, precej dolgo čakali, razun če se zadovolje s tem, kar ve g. Cox povedati o — golfu. To je doslej približno edina reč, o kateri je razložil svoje "ideje". Vsaka občina naj bi vstanovila javne kurze za igro golf. Po njegovem mnenju je to imeniten sport, zdrav sport, in povrh tega bi njegovo razširjenje povzročilo, da bi se pomnožilo število ljudi, ki bi imeli svoje lastne hiše. Na kakšen način, bi golf privedel do tega rezultata, je Cox povedal, ali priznati moramo, da nam stvar kljub njegovim razlagi ni postala popolnoma jasna. Igra golf — pravi Cox — pospešuje življenje na deželi in to povzroči, da bo več ljudi imelo svoje hiše na deželi. Lepo. Toda razun nagnenja za igro golf je, kolikor smo doslej vedeli, za lastno hišo treba še nekaj drugega; pravijo, da ni nič brez denarja, in to ne velja le za hišo, ampak tudi za življenje na deželi in za golf, ki baje vodi do lastne hiše. Če bi nam mister Cox povedal, kako naj masa ljudstva pride do tega denarja, bi nas utegnili še prepričati, da ima golf socialno političen pomen. Ali prav o tem najbolj kočljivem vprašanju nas pušča v temi. Kaj nam torej pomagajo njegovi nazori o golfu?

Če je človek zasledoval konvenciji obeh "velikih" strank, republičanske v Chicagi, in demokratične v San Franciscu, je moral priti, tudi če ni baš veščak v zadevah strankarskega življenja, do spoznanja, da ni ne v eni ne v drugi edinstva in sloge, skupnih načel in enakih osnovnih pojmov. Srditost bojov za nominacijo kandidatov je že dovolj močan dokaz nasprotij, ki vladajo v eni in v drugi stranki. Pri tem pa ne gre le za osebne simpatije in antipatije, katerih se gotovo ne manjka, tudi ne le za svote, s katerimi razpolaga ta in ona frakcija, dasi igra tudi to veliko vlogo, ampak naposled so vmes tudi tehtni politični, socialni, gospodarski in podobni momenti. Ko je bil v San Franciscu nominiran Cox, je na neki strani zadonel klic: Administracija je poražena. In ves čas je bilo slišati besede o vladnih in protivladnih silah. Ali v vsakem teh taborov so bile zopet vsako-

vrstne frakcije, vse kolikor toliko nazadnjaške, ali vendar nekatere več, nekatere manj, tako da bi se včasih kakšna skupina lahko imenovala relativno napredna. Vendar pa jih vidimo v boju skupno nastopati in kadar gredo proti nasprotniku, so vsi domači prepiri in nesporazumi kakor pozabljeni.

Kdaj se bo delavstvo od njih naučilo to enostavno politično modrost? Če se vzamejo razredni interesi v poštev, ne more biti med delavstvom nikdar tako velikih nasprotij, kakor med buržvazijo in med kapitalisti. Vsaj v bistvu je cilj proletarijata enak; odstranitev razrednega gospodstva, organizacija družabne produkcije in distribucije je neizogiben pogoj za osvoboditev delavskega razreda. Večinoma priznavajo to vse raznovrstne socialistične frakcije, in razhajajo se največ glede na taktična vprašanja. Na sprotja so torej lahko srdita nikakor pa ne morejo biti tako globoka, kakor so med meščanskimi strankami. Pa vendar znajo zadnje solidarno nastopati, delavske organizacije se pa med sabo koljejo, kakor da nimajo vse skupaj nobenega nasprotnika. Zato se po pravici lahko pravi, da pomaga delavstvo samo nasprotnikom največ do njihovih zmag.

Odklanjati avtokracijo se ne pravi odklanjati vsako avtoriteto. Kjer bi bilo na primer uresničeno načelo, izrečeno v ameriški izjavi neodvisnosti, da izvira vsa pravica vlad od soglasja vladanih, bi bila avtoriteta vlade identična z avtoriteto naroda in ljudstvo bi tedaj priznavalo svojo lastno avtoriteto, z drugimi besedami: Ubogalo bi samo sebe. Tako avtoriteto hoče socializem; ali ker je še ni, jo je treba še le ustvariti.

Bryan, velikan po imenu demokratične stranke, od nekaterih političnih razkričevalcev dolgo označevan za vsemogočnega poveljnika stranke, je bil doslej znan po vsej deželi kot glasnik suše, od katere naj bi bili po njegovih nazorih ali vsaj po njegovih besedah odvisni vsi problemi tega sveta. Alkohol je zlo; o tem se pametni ljudje ne prepirajo. Le da je tudi tukaj vpoštevati neko relativnost. Mnogo je strupov, ki se rabijo v malih dajatvah kot zdravila in ne bi mogla medicina izhajati brez njih. Tako je tudi z alkoholom; v gotovih slučjih je medicina. Ali s tem se seveda ne more opravičiti pijančevanje. Na drugi strani se pa tudi fanatična propaganda gospoda Bryana ne more opravičiti s škodljivostjo žganja. Dogma, da prihaja socialna beda od alkohola, da povzroča alkohol vojne, da je alkohol kriv slabe politike, draginje, razporok, slabih čevljev, slabih železnic, slabega perila, skratka vsega gorja na tem svetu, je dogma slaboumnosti. Vendar pa se je Bryan proslavil z njo in Amerika se je že privadila temu pridigarstvu. Toda sedaj ne zadostuje Bryanu ta slava in nastopil je drugo pot, na kateri se utegne bolj nesmrtno blamirati. Mož se je začel zaletavati v znanost in vleče zlasti Darwina s spomenika. Darwinizem bi se moral pregnati iz šol in z vseučilišč. Bryan noče biti v sorodu z opicami; naj doprinaša znanost kakršne koli dokaze, Bryan se zanje ne zmeni. Zanj se je moral Bog na vsak način posebej potruditi in

ga ustvariti kot gotovega človeka . . . Če človek kakšne reči ne ve, pa molči o njej, mu ni nič zameriti. Nihče ni vsegaveden in ne more biti. Seveda je baš to, kar se navadno imenuje Darwinova teorija, predmet, o katerem se dandanes od vsakega izobraženca lahko pričakuje, da ga vsaj v glavnih potezah pozna. Ali če ne ve Bryan nič o stvari, pa se jo vendar upa obsojati in misli, da zadostuje za to nekoliko trapastih fraz, je lahko uganiti, kako "globok" mora biti mož v politiki, za katero se zdi sploh nekaterim ljudem vsako znanje nepotrebno. In to je "voditelj" . . .

Ali je mogoče, da se svet še ni podrł? Saj se gode take nezaslišane reči, da mora človek, ki prisega na glasoviti "red in mir", priti ob pamet in nebeški oče bi moral na vsak način poslati nov "vesoljni potop". Hujše ni moglo biti niti v Noetovih časih. V Avstriji ima na primer žandarmerija svojo strokovno organizacijo. V deželah, ki se še niso izneverile posvečenim tradicijam svojih praočetov, je že strah in trepet, če se hočejo organizirati delavci v kakšnem privatnem podjetju in s tem "izpodkopati avtoriteto svojih gospodarjev". Tu pa čitamo, da se organizirajo žandarji, ki smo jih včasih, ko smo bili še avstrijski podaniki, poznali kot sužensko vdane oprode vsake avtokracije. Svet se suče, čudno suče, in če pojde še nekaj časa tako dalje, ne preostane ljudem starega kopita, ki so verjeli v nepremičnost vsega obstoječega, nič drugega, kakor da povežejo svoje cule in se izselijo na Marta — če ni tam še "hujše". Ker je Mars precej starejši od zemlje, je že mogoče, da je tam za naše takojebilovednovce še manj upanja.

Za senatorja Johnsona iz Californije se je delala v nominacijski kampanji rep. stranke velikanska reklama, v kateri se ga je slikalo kot največjega demokrata in velikega sovražnika privatnih interesov. Konvencija finančnih trabantov repub. stranke ga ni nominirala in Johnson bi moral izstopiti iz stranke in se pridružiti agitaciji za ustanovitev "tretje" stranke. Ampak Johnson je lojalen senator republikanske stranke in je pred kratkim izjavil, da bo svoje moči posvetil agitaciji za izvolitev republikanskega kandidata Hardinga. S tem je doživelo Hearstovo časopisje veliko blamažo, ker je javnosti pripovedovalo, da se ne bo Johnson nikdar udinjal za interese ameriških finančnikov. Socialisti, ki poznamo meščanske politikarje, seveda nismo iznenadeni. Johnsonova izjava pa je poparila mnogo tisoč Američanov, ki so mislili, da je Johnson res značaj in borec za demokratične principe ter smrten sovražnik kapitalističnih interesov.

Pri jesenskih predsedniških volitvah bomo imeli same delavske kandidate. Demokratična stranka je nominirala za svojega kandidata ohijskega gubernerja Coxa in dobil se je visok uradnik premogarske organizacije United Mine Workers, ki je izjavil, da bo z vsemi močmi podpiral kandidata demokratske stranke, ker je ta kandidat prijatelj delavskega razreda. Ni še tako dolgo tega, ko so si premogarji s štrajkom hoteli izboljšati svoje stanje, toda stranka,

h kateri pripada governor Cox, je zatrla premogarski štrajk in voditelje štrajka poslala v ječe. Delavsko stranko čaka hvaležna naloga, da najprvo dobi pod svoje jurisdikcijo uprave velikih unij in pa A. F. of L. Kadar doseže to, ji ne bo težko okupirati kongres in Belo hišo.

Junaška poljska armada prodira po vseh potih, ki se oddaljujejo od Rusije. Vse priznanje zmožnim poveljnikom!

Petdeset milijonov dolarjev posojila so dali ameriški Poljaki poljski vladi. Ta denar pa je sedaj še v rokah poljskih princev, ki so poljski diplomatični zastopniki v Združenih Državah. Ako pride na krmilo poljske države sedaj tem princem nepriljubljena vlada, bodo nabrani denar pridržali po vzgledu ruskih diplomatov iz časov predboljševiških vlad.

Ako čitaš Proletarca, pa poznaš, da je dober list in te zanima, tedaj ga pokaži še tovarišu in mu ga priporoči, da bo tudi on to izvedel, kar izveš ti in se naučil, česar se učiš ti. To bo duševni dobiček zate in zanj.

Socialist ni tisti, ki se trka na prsa in kliče: Jaz sem rdeč!

Socialist mora biti organiziran član socialistične organizacije in se udeleževati njenih bojov. Socialist mora biti agitator med svojimi tovariši, da pomaga povečati armado, ki se bojuje za njegove cilje. Kdor to izpolnjuje, sme reči, da je socialist.

Voznina na čikaških uličnih železnicah se je podražila od 6 na 8 centov. Telefonske cene so šle kviško. In tako gre stvar naprej z vsemi predmeti. Med tem pa čitamo dan za dnem, kako se ustanovljajo organizacije, odbori itd., z namenom, da se bore proti H. C. L." (visokim cenam potrebščin). Konvencije meščanskih strank vpletajo v svoje programe kupe bombastičnih fraz proti profitarstvu in obljublajo znižanje cen življenskim potrebščinam, če bo prizadeta stranka prišla na krmilo pri jesenskih volitvah. Sem in tja se tudi obtoži kakšnega kramarja vsled čezmerna profitarstva in dobi se tudi sodnik, ki tako malo ribice v jezeru profitarstva obsodi. Medtem pa se množe statistična poročila, kako razne korporacije in posamezniki delajo s svojimi obrati in trgovinami sto in sto procentne dobičke. Nad ljudstvom se vrši neodpusten rop — po krivdi ljudstva. V jeseni bo zopet volilo demokrate in republikance, ker oboji imajo v svojih platformah odstavke, ki obsojajo draginjo in obljublajo, da bodo znižali cene življenskim potrebščinam. Volilci pa niso dovolj pametni, da bi že sedaj pozvali ti dve stranki na izpolnitev te obljube; če morejo svoje obljube izvesti po volitvah, zakaj bi jih ne mogli takoj, ker sta sedaj tudi na krmilu države.

Odlasati na jutri, kar je danes mogoče in koristno, je napaka, in včasih velika. Hoteti za vsako ceno danes, kar bo še le jutri mogoče, je enaka napaka.

Glasovi iz našega gibanja.

IZ NAŠEGA GIBANJA.

Aliquippa, Pa.: — Dne 17. julija bomo tu obhajali dvoletnico obstanka kluba št. 211, JSZ. Več sodrugov namerava odpotovati v Slovenijo, pa bomo imeli ob tej priliki tudi poslovilni večer. Spominjali se bomo dela in bojev v zadnjih par letih, ki smo ga vodili pod okriljem našega socialističnega kluba, ob enem pa se bomo pripravili, da naše gibanje v tem okrožju še bolj poživimo. Naša nasebina je zelo majhna, šteje le kakih 16 družin, pa ima naš klub v zvezi z velikim številu Slovencev v Aliquippi in okolici šestnajst aktivnih članov in tri članice. To je vsekakor znamenje, da smo tudi politično dobro organizirani.

Ker pa je tu še vedno polje za pridobivanje novih članov, apeliram na sodruge, da jih pridobe za naš socialistični klub, kajti le v organizaciji bodo dobili pojem o socializmu in se usposobili za boj za interese proletarijata. Pripeljite vaše prijatelje na slavnost dvoletnice našega kluba, da se z nami od bližje seznanijo in jih tako pridobimo v naše vrste.

Delavstvo je baš v teh časih silno izkoriščano. Profitarstvo brez primere v moderni zgodovini cvete na vseh koncih in krajih. Ta sistem podpirajo vsi kapitalistični in nazadnjaški elementi, med njimi tudi naši klerikaleci. Koliko je še slovenskih delavcev, ki mrze socialistične agitatorje in jih ovirajo pri njihovem delu, med tem, ko pomagajo na vse načine klerikalnim pijavkam in zasljepljealcem. Skrbeti moramo, da to delavstvo spozna svojo zmoto, da sprevidi, kdo so njegovi resnični prijatelji in kdo so njegovi sovražniki. Težko je delo naših agitatorjev ravno raditega, ker se morajo boriti z nevedno, od klerikalne vzgoje zastrupljeno maso. Vsakdo, ki nabira denar za kake kapitalistične, klerikalne namene, ima oporo in uspeh med to maso nevednih ljudi. Mnogo težje stališče imajo tisti naši ljudje, ki nabirajo prispevke za našo propagando, naročnike za naše liste in članstvo za naše organizacije. Sodrugi, bodimo vsi agitatorji!

Več se bomo pogovorili na naše slavnosti dne 17. julija. Ob tej priliki bo govoril med drugim tudi sodrug Bartol Yerant, ki bo navzočim podal sliko o delu naše organizacije.

Na svidenje 17. julija zvečer!

Jakob Kotar, tajnik.

Iz La Salla, Ill., poroča sodrug Vencel Obid, da so sodrugi na delu za reorganiziranje socialističnega kluba. Prva seja se vrši 15. julija, na kateri se bo izvolil nov odbor in ukrenilo vse potrebno za delo, ki spada socialistični organizaciji.

V Oakmontu, Pa., je prevzel zastopništvo Proletarca John Ban

Zastopnik Tony Semec iz Meadowlands, Pa., je poslal šest naročnin in svoto listu v podporo, ki so jo prispevali pristaši socialistične misli.

Kdor želi prevzeti zastopništvo za nabiranje naročnikov Proletarcu, naj piše upravništvu za potrebne listine in informacije. Delujmo vsi na to, da se razširi slovensko socialistično glasilo med naše delavstvo. Čas za agitacijo je ravno sedaj zelo ugoden. Seveda ni agitacija za socialistični list nobena zabava, pač pa zelo nevhvaležno delo. Ampak agitacija za širjenje našega tiska je potrebna in tega se zavedajo vsi boreci socialistične misli. Naprej za naš tisk!

PROSIMO POJASNILA.

Po ovinkih smo dobili v roke letak z napisom "Prošnja za prošovoljne prispevke delavskega Doma na Jesenicah v Domovini." Letak, kateremu je dodana nabiralna pola ima sledeče podpise: Frank Lipar, tajnik, Trommald, Minn., Louis Pucej, predsednik, Jos. Laurich in Jos. Slak, odbornika.

Ker ni v prošnji nobenega pojasnila, kdo je dotične pooblastil zbirati ta fond, si štejem v dolžnost vprašati podpisance, naj objavijo originalno pismo, če ga imajo, od organizacije jeseniških kovinarjev, v katerem se sigurno nahajajo podpisi uradnikov dotične organizacije, katerih na razposlani prošnji ni. Taka površnost je pri takih akcijah nedopustljiva. V interesu podpisancev in v interesu javnosti je, da to prizadeti v enem ali drugem listu store.

Tajništvo J. S. Z.

KOLENDAR 1921.

Za prihodnje leto bomo zopet izdali Ameriški družinski koledar. Naši koledarji so se slovenski publiki v Ameriki zelo priljubili in najdejo vsako leto več odjemalcev. Ako želi kak socialistični klub, pevski ali dramatični zbor, imeti v koledarju svojo sliko, naj nam jo pošlje. Čas za pošiljanje traja do 15. septembra. Stroške za klišej plača prizadeta organizacija.

Na tiste zastopnike, ki bi bili pripravljene nabirati oglase za koledar, apeliramo, naj pišejo upravništvu za potrebna pojasnila in listine. Oglasi so potrebni, da se nam pomaga z njimi plačati vsaj nekoliko stroškov z izdajo koledarja, ki bodo vsled draginje papirja letos zelo visoki.

LISTU V PODPORO.

John Trempetič, Cleveland, O.	\$.25
Frank Smerdu, Moline, Ill.	1.80
Detroit, Mich. , pošiljatelj L. Urbancich, prispevatelji:	
N. Sestanovich, \$1; Matt Cufar, 50c; Peter Rula 50c; D. Brkjacich, 50c, skupaj	2.50
Klúb št. 218, Luzerne, Pa.	.50
Frank Novak, Livingston, Ill.	.50
Jakob Kotar, Aliquippa, Pa.	.50
John Rogel, La Salle, Ill.	.50

Jos. Knaus, Limestone, Mich.50
Meadowlands, Pa., pošiljatelj Tony Semec, prispevatelji: Soc. Klub št. 182, JSZ., \$5; Tony Semec, \$1.75; Tony Premrov, 50c; Petre Dolenc, 50c; John Križaj, 25c; Matevž Premrov, 25c; Tony Martinčič, 25c; Leonard Lenasi, 15c; Nikolaj Krašna, 15c, skupaj	8.80
F. Istenic, Cleveland, O.10
U. Korenčan, Cleveland, O.25
Kenosha, Wis., pošiljatelj F. Žerovec, prispevatelji: Joe Susteršič, 50c; John Presterl, 50c; Frank Yurea, 50c; Frank Žerovec, 50c, skupaj	2.00
R. Čuk, Detroit, Mich.25
Skupaj	\$18.85

"POZIV V ŠOLO"

G. Kar H. Poglodich je nam poslal dolg spis z naslovom "Poziv v šolo", ki pa ga radi pomankanja prostora ne moremo priobčiti. V spisu se vabi slovensko mladino, naj se vpiše za šolanje v University of Dubuque, Dubuque, Iowa. Ako kdo želi glede tega učilišča kake informacije, naj piše na naslov: Karl H. Poglodich, University of Dubuque, Dubuque, Iowa.

"Socialno vprašanje je internacionalno in dosledno mora biti boj za njegovo rešitev internacionalen. Dokončati se more le kot boj med kapitalističnim in delavskim razredom, ker mu daje v vsakem narodu bistveno enak značaj. Razredni interesi so povsod enaki, ter morajo priti le z mednarodno solidarnostjo do polne veljave. Končni cilj delavskega razrednega boja — ustanovitev socialistične družbe — se more doseči le na mednarodni podlagi, ker je posamezen socialističen otok v kapitalističnem oceanu nemogoč.

Jugoslovanska socialistična zveza stoji zatorej na mednarodni podlagi in si šteje za nalogo delati po najboljših močeh za doseg mednarodne solidarnosti proletariata, seveda na temelju socializma in s socialističnim ciljem. Naglašati pa mora, da se ne sme mednarodnosti zamenjavati z breznarodnostjo ali z utopičnim kosmopolitizmom, predstavljajočim "en sam narod na svetu." Mednarodnost je to, kar izreka beseda sama: Združitev narodov. Mednarodnost ne zanikava narodov, temveč jih obsega v večji skupnosti, vsled česar jih mora priznavati." — Odlomek izjave J. S. Z.

Čemu vedno povdarjati geslo "ljudstvo naj vlada". Kdo je sploh kriv, ako ne ljudstvo samo, da imamo v današnji družbi vlado privilegiranih slojev nad širokimi masami ljudstva. Kadar bo to ljudstvo zrelo za vlado nad samim seboj, jo bo imelo. Kapitalizem bi bil brez moči, ako bi ga ne podpirale mase nezavednega ljudstva in zato je namen socialistične propagande pridobiti te mase za socializem. Šele kadar dobimo večino te mase na našo stran, bo zmagalo načelo "ljudstvo naj vlada!"

Slov. delavska

podporna zveza

Ustanovljena dne 28. avgusta, 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

- Predsednik: IVAN PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
- Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
- Glavni tajnik: BLAS NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
- 1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
- 2. Pom. taj. ANDREJ VIDRIČ, R. F. D. box 4, Johnstown, Pa.
- Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, O.
- Pom. Blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, O.

NADZORNI ODBOR:

- Predsednik nadzor. odbora: IGNATZ PODVASNIK, 5315 Butler St., Pittsburgh, Pa.
- 1. nadzornik: SOPHIA BIRK, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
- 2. nadzornik: IVAN GROSELJ, 885 137th St., Cleveland, O.

POBOTNI ODBOR:

- Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 135, West Mineral, Kans.
- 1. porotnik: BRANC TEROPČIČ, R. 1, Bonanza, Ark.
- 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 S. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO: PROLETAREC.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštanih, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blas Novak, Union National Bank in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnji popravi.

Imena in naslovi uradnikov društev S. D. P. Z.

za leto 1920.

Boritelj, šte. 1, Conemaugh, Pa.

Predsednik: Fr. Dremelj, 483 Chestnut St.; tajnik: Bl. Brezovšek, box 302; blagajnik: Martin Jager, box 302. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Alojzija.

"Pomočnik", št. 2, Johnstown, Pa.

Predsednik: John Zupan, 417 Woodland Ave.; tajnik: Joseph Budna, 420 Ohio St.; blagajnik: Michael Cenc, R. 7, box 11. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskega Doma.

"Zaveznik", št. 3, Franklin Conemaugh, Pa.

Predsednik: Mike Vadjnal, Park Hill, Pa.; tajnik in blagajnik: Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraževalnem Domu.

"Zavedni Slovenec", št. 4, Lloydell, Pa.

Predsednik: Jožef Meden, box 41; tajnik: George Jakopin, box 76; blagajnik: Frank Kotar, box 76. Vsi v Lloydell, Pa. Seja vsako 1. nedeljo.

Nova Doba, št. 5, Ralphyton, Pa.

Predsednik: John Divjak, box 56; tajnik: Paul Lea, box 87; blagajnik: Martin Korošec, box 255. Vsi v Ralphyton, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zvesti Bratje", št. 6, Garrett, Pa.
Predsednik: Anton Istenič; tajnik in blagajnik: John Kralj, box 227. Vsi v Garrett, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jedinstvo", št. 7, Claridge, Pa.
Predsednik: Matija Regina; tajnik: Mihael Baloh, P. O. box 212; blagajnik: John Zagorec, box 324. Vsi v Claridge, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Narodnem Domu.

"Planinski Raj", št. 8, Dawson, N. Mex.
Predsednik: Frank Košir; tajnik in blagajnik: John Krivic, Vsi box 992, Dawson, N. Mex. — Seja vsako 3. nedeljo.

"Zavedni štajerc", št. 9, Johnstown, Pa.
Predsednik: Karol Cerjak; tajnik: Stefan Debeljak, R. F. D. 7, box 55; blagajnik: James Lorenzo, R. F. D. 7, box 55. Vsi v Johnstown, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Cello, Pa.

"Jasna Poljana", št. 10, Brownfield, Pa.
Predsednik: Jos. Picelj; tajnik: Anton Steržal, b. 454, Uniontown, Pa.; blagajnik: John Rukše, br. 443, Uniontown, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Braunwick Hotel, Uniontown, Pa.

"Zarja Svobode", št. 11, Dunio, Pa.
Predsednik: Andrej Mihavec, box 1; tajnik: Frank Kavcic, b. 155; blagajnik: John Zakrajšek, box 243. Vsi v Dunio, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Izobraževalnega društva Vihar.

"Danica", št. 12, Hellwood, Pa.
Predsednik: Frank Korelec, box 74; tajnik: Joseph Tomažin, box 35; blagajnik: Frank Korelec, box 74. Vsi v Hellwood, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prost. Jos. Tomažina.

"Večernica", št. 13, Baggaley, Pa.
Predsednik: Joseph Skoda; tajnik: Jacob Povše, box 12, Pleasant Unity, Pa.; blagajnik: Joseph Zabkar, R. F. D. 1, b. 82-a, Latrobe, Pa. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Hrv. N. Domu, Hostetter, Pa.

"Složni Bratje", št. 14, Orient, Pa.
Predsednik: Paul Dunkovac; tajnik: Ivan Erjavec, box 52, Orient, Pa.; blagajnik: Anton Kovačič, box 154, Orient, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v Republic, Pa.

"Slovan", št. 15, Sopris, Colo.
Predsednik: Anton Marinčič; tajnik in blagajnik: Silvester Berantin. Vsi box 192, Sopris, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v prostorih sobrata Ivan Koncilja v Piedmont, Colo.

"Bratstvo", št. 16, Buxton, Iowa.
Predsednik: Frank Kristof, box 24; tajnik: Ferdinand Kočvar; blagajnik: Felix Raspotnik. Vsi R. 1, Eddyville, Iowa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostoru sobrata Felix Raspotnika.

"Zora", št. 17, Akron, Mich.
Predsednik: Gasper Volk; tajnik: Anton Maurich, box 102; blagajnik: J. J. Sturm, box 102. Vsi v Akron, Mich. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Združeni Bratje", št. 18, Braddock, Pa.
Predsednik: Jernej Zajore; tajnik: John Rednak, 1109 Wood Way; blagajnik: Frank Saje, 609 N. Main St. Vsi v Braddock, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v litvinski dvorani, 818 Washington Avenue.

"Nada", št. 20, Huntington, Arkansas.
Predsednik: John Morse; tajnik: Frank Herman, box 237; blagajnik: Matija Podobnik, box 36. Vsi v Huntington, Arkansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v šolski dvorani.

"Sokol", št. 21, West Mineral, Kansas.
Predsednik: Vinc. Zalokar; tajnik in blagajnik: Louis Zupančič, L. box 138, Vsi v Mineral, Kans. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Pete Russellnovi dvorani v E. Mineral, Kans.

"Od boja do zmage", št. 22, La Salle, Ill.
Predsednik: Ignac Jordan; tajnik: Frank Gergovič, 835 Crosat St., La Salle, Ill.; blagajnik: Joe Bresoar, 2128 — 8th St., Peru, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v Slov. Nar. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 23, Coketon, W. Va.
Predsednik: Louis Bartoli, box 481; tajnik: Fr. Kocijan, box 272; blagajnik: Jos. Modik, box 517. Vsi v Thomas, W. Va. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Comp. dvorani.

"Ilirija", št. 24, Iselin, Pa.
Predsednik: Ivan Sustar, box 52; tajnik: Math. Zadravec, box 211; blagajnik: Michael Lončar, box 257. Vsi v Iselin, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrat. I. Rogelj.

"Delavec", št. 25, Rock Springs, Wyo.
Predsednik: Joe Porenta; tajnik: Mat. Leskovec, box 547; blagajnik: Mathew Ferlič, 211 Sherman St. Vsi v Rock Springs, Wyo. — Seja vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

"Smarnica", št. 26, Export, Pa.
Predsednik: John Kmetich; tajnik: Math Torkar, b. 417; blagajnik: Anton Martinček, b. 125. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Red Engle dvorani.

"Miroljub", št. 27, Diamondville, Wyo.
Predsednik: John Kočvar, b. 71; tajnik: Vincenc Lampert, b. 52; blagajnik: Math Brunsula, b. 85. Vsi v Diamondville, Wyo. — Seja vsako prvo nedeljo v Slovenskem domu v Diamondville, Wyo.

"Jutrnanja Zarja", št. 29, Meadow Lands, Pa.
Predsednik: Anton Premro; tajnik: Andrej Peseza, box 575; blagajnik: Anton Aiman, b. 60. Vsi v Meadow Lands, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraž. Domu.

"Tripin", št. 30, Breezy Hill, Kans.
Predsednik: J. Homec, box 160; tajnik: Martin Južnik, box 63; blagajnik: Josip Zibert, box 115. Vsi R. F. D. 2, Mulberry, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo dop. v A. Kurentovi dvorani, Breezy Hill.

"Dani se", št. 31, Roslyn, Wash.
Predsednik: Luka Notar; tajnik in blagajnik: Anton Adamich, b. 16. Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamich.

"Zeleni vrt", št. 32, Palisades, Colo.
Predsednik: Anton Kladok; tajnik: Matija Debeljak, b. 623; blagajnik: Jernej Benedik, box 674. Vsi v Palisades, Colo. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Jakob Trojar.

"Slovenska Zastava", št. 33, Jenny Lind, Arkansas.
Predsednik: Louis Grile, box 86; tajnik: Frank Grile, b. 106; blagajnik: Frank Klinc, box 117. Vsi v Jenny Lind, Ark. — Seja prvo nedeljo ob 10. uri dop. v društ. dvorani.

"Edinost", št. 34, Yukon, Pa.
Predsednik: Anton Kaferle, box 195; tajnik: John Maren, b. 193; blagajnik: Frank Medved, b. 40. Vsi v Yukon, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 10. uri dop. v Yukon Society Hall, št. 1.

"Planinski Raj", št. 35, Lorain, Ohio.
Predsednik: Jos. Uršič; tajnik: Jacob Hlepčar, 1649 E. 31st St.; blagajnik: Ivan Primošič, 1712 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih g. Viranta, 1700 Globe Ave.

"Združitelj", št. 36, South Fork, Pa.
Predsednik: Jakob Govekar, box 555; tajnik: Jacob Rupert, 112 Maple St.; blagajnik: Mirko Grgurich, b. 495. Vsi v So. Fork, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v dvorani Slov. Izobr. Doma.

"Ljubljana", št. 37, Harberton, O.
Predsednik: Frank Skraba, 520 Van St.; tajnik: Andrew Repar, 1109 N. 4th St.; blagajnik: John Zupec, 164 Huston St. Vsi v Harberton, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri pop. na 1109 N. 4th St.

"Dobri Bratje", št. 38, Bridgeport, Ohio.
Predsednik: Viktor Salar, RFD. 2, b. 26; tajnik: Martin K. RFD. 2, box F; blagajnik: Franc Vočko, box 462. Vsi v Bridgeport, Ohio. Seja vsako prvo nedeljo ob 8. uri dopoldne v društveni dvorani, Baydsville, Ohio.

"Prva Zvezda", št. 39, Darragh, Pa.
Predsednik: Ivan Ružič, Darragh, Pa.; tajnik: Ivan Bahor, box 116, Darragh, Pa.; blagajnik: Ignac Zaločnik, L. Box 8, Arona, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. d.

"Orel", št. 40, West Newton, Pa.
Predsednik: Andrej Povirk, box 27; tajnik: Andrej Ogrin, RFD. 2, b. 131-b; blagajnik: Jožef Zorko, RFD. 2, box 113. Vsi v West Newton, Pa. — Seja vsako šerto nedeljo dopoldne za prihodnji mesec v Slov. Domu v Collinsburg.

"Slovenski Bratje", št. 41, Cleveland, O.
Predsednik: John Požar; tajnik: Leopold Kiglevič, 3533 E. 82. St.; blagajnik: Frank Kokotec, 8103 Marble ave. Vsi v Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Mladi Slovenec", št. 42, Ogleby, Ill.
Predsednik: Frank Hladnik; tajnik: Hubert Dular, box 297; blagajnik: Joe Legan, b. 11. Vsi v Ogleby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Mihael Preskar.

"Sava", št. 43, Portage, Pa.
Predsednik: Karol Mejak; tajnik: Frank Zaman, R. D. 1, b. 83; blagajnik: Jos. Bozich, R. D. 1, b. 5. Vsi v Portage, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v dr. dvorani Martindale.

"Preiser", št. 44, Cliff Mine, Pa.
Predsednik: Alojzij Vidmar, box 57; tajnik: Frank Pivk, box 15; blagajnik: Ferdinand Pregel, box 17; Vsi v Cliff Mine, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Narodni dvorani.

"Mirni Dom", št. 45, Johnstown, Pa.
Predsednik: Ignatz Pečjak; tajnik: Joseph Iutihar, 404 Eight ave.; blagajnik: Jos. Rovani, 103 Birch Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Sv. Cirila in Metodca.

"Zveza", št. 46, Alix, Arkansas.
Predsednik: John Kranjc, RFD. b. 110; tajnik: Mat. Znidarsic, RFD., box 79; blagajnik: Jurj Kokal, RFD., box 75. Vsi v Alix, Ark. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Bratje", št. 47, Avella, Pa.
Predsednik: Martin Obed, b. 167; tajnik: Mary Obed, b. 167; box 167; blagajnik: John Vidmar, b. 75. Vsi v Avella, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Mladenci", št. 48, Aurora, Ill.
Predsednik: Frank Stepanič; tajnik: Anton Sustarič, R. D. 1, b. 218; blagajnik: Jernej B. Verbič, 635 Aurora Ave. Vsi v Aurora, Ill. — Seja vsako drugo uredno v mes. v Fox River Social Klub.

"Proletarec", št. 50, Franklin, Kans.
Predsednik: Anton Seljak, box 56; tajnik: Gasper Leskovita, box 289; blagajnik: Frank Leskovita, box 44. Vsi v Franklin, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v John Krenker dvorani.

"Delavec", št. 51, Cleveland, O.
Predsednik: Frank Budič, 1163 E. 58 St.; tajnik: Ivan Zaletel, 1009 E. 66 St.; blagajnik: John Prostor 6120 St. Clair Ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. Nar. Domu St. Clair ave.

"Ljubljanski Grad", št. 52, DeKalb, Ill.
Predsednik: Pavel Košir, 1403 State St.; tajnik: Franc Keršič, 1317 Market St.; blagajnik: Franc Prebil, 1142 Market St. Vsi v DeKalb, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo pri sobratu Fr. Keršič.

"Slovenski bratje", št. 53, Fairpoint, Ohio.
Predsednik: M. Simwiv, box 105; tajnik: Anton Zastore, b. 251; blagajnik: Franc Koss, box 105. Vsi v Fairpoint, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu J. Lekšan.

"Vrh Planin", št. 55, Crabtree, Pa.
Predsednik: Martin Jereb, box 92; tajnik in blagajnik: Andrej Jereb, box 92. Vsi v Crabtree, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Andr. Jereb.

"Združeni Slovani", št. 56, Pittsburgh, Pa.
Predsednik: Anton Dekleva; tajnik: Joseph Dekleva, 5438 Dresden Alley; blagajnik: Vincent Arh. 1 Rickenback St. N. S. Vsi v Pittsburgh, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v K. S. D. v Pittsburgh, Pa.

"Caven", št. 57, Wooster, Ohio.
Predsednik: Martin Čermel; tajnik: Ciril Stibilj; blagajnik: Frank Čermelj. Vsi box 289, Wooster, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Čermelja.

"Rudar", št. 58, Canmore, Alta, Canada.
Predsednik: Tom Gembala; tajnik in blagajnik: Anton Polutnik, box 185, Canmore, Alta, Canada. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Anton Polutnik ob 2. uri pop. dne.

"Slovenski Fantje", šte. 59, Maynard, Ohio.

Predsednik: Jos. Bajda, b. 55; tajnik: Max Jerchin, box 254; blagajnik: Joseph Balda, b. 55. Vsi v Maynard, O. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani g. J. Hrsbaka.

"Slovenski Tabor", šte. 60, Moon Run, Pa.

Predsednik: Mihael Jerala, b. 217; tajnik: Frank Mochnik, b. 133; blagajnik: Frank Avbelj, b. 135. Vsi v Moon Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 7. uri popol. v društveni dvorani.

"Napredni Slovenci", šte. 61, Gary, Ind.

Predsednik: Joseph Balkovatz; tajnik: John Slane, 1105 Jefferson St.; blagajnik: Sam Bunjevaz, 1195 Jefferson St. Vsi v Gary, Ind. — Seja vsako 2. nedeljo v prostorih sobrata Ignac Prosenik, 1113 Jefferson St.

Žensko društvo "Sokol", šte. 62, Cleveland, Ohio.

Predsednica: Anne Erbešnik; tajnica: Franciška Trbešnik 6615 Donna Ave.; blagajnica: Franciška Lauše, 6121 St. Clair Ave. Vse v Cleveland, O. — Seja vsaki prvi ponedeljek v mesecu v Slov. Narodnem Domu.

"Adamščik v Lunder", šte. 63, Hackett, Pa.

Predsednik: Anton Zrinšek; tajnik: Anton Zrinšek, box 98; blagajnik: Frank Mejak, box 46. Vsi v Finleyville, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Brotoljub", šte. 64, Milwaukee, Wis.

Predsednik: Ivan Sem, 542 So. Pierce St.; tajnik: Frank Marub, 339-3rd Ave.; blagajnik: Vincenc Kiltona, 293-3. Ave. — Vsi v Milwaukee, Wis. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani Jos. Waltee, 479 National Ave.

"Bodočnost", šte. 65, Staunton, Ill.

Preds.: Anton Buchar; tajnik: Anton Cop, box 216; blagajnik: Frank Paulich, b. 313. Vsi v Staunton, Ill. Seja vsako 2. nedeljo v mes.

"Frans Shuhmeier", šte. 66, Yale, Kans.

Predsednik: Jožef Kotnik; tajnik: John Jančič, R. R. 6; blagajnik: Martin Kožuh, R. R. 8. Vsi v Pittsburg, Kans. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. popol. v John Dollar-jevi dvorani.

"Narodna Sloga", šte. 67, Seminole, Pa.

Predsednik: Nikolaj Zvonaric, box 63, Distant, Pa.; tajnik: Mike Buretič, b. 55, Seminole, Pa.; blagajnik: Anton Jankel, box 51, Seminole, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo pri Emil Ganotič.

"Združeni Balkan", šte. 68, Clinton, Ind.

Predsednik: Jos. Vidmar, L. b. 441; tajnik: Ignac Musar, box 441; blagajnik: Frank Bregar, L. b. 787. — Vsi v Clinton, Ind. Seja vsako 4. ned. v mes. pri Mr. Charles Moskovich, N. 7th St. ob 9 dopoldne.

"Orel", šte. 69, Madrid, Ia.

Predsednik: Frank Omerzu, R. 2, b. 32A; tajnik in blagajnik: Anton Aušič, R. 2, box 38. Vsi v Madrid, Ia. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Schneider.

"Zvesti bratje", šte. 70, New Derry, Pa.

Predsednik: Jožef Pavlič; tajnik: Jakob Pinosza, box 75; blagajnik: John Prah, b. 41. Vsi v New Derry, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih sobrata Jakob Pinosza v New Derry.

"Delavec naprej", šte. 71, Bessemer, Pa.

Predsednik: Joseph Jereb; tajnik: Daniel Perman, b. 291; blagajnik: Anton Katič, b. 86. Vsi v Bessemer, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martin Moxi v Bessemer, Pa.

"Kosciusko", šte. 72, Bankhead, Alta, Canada.

Predsednik: John Janota; tajnik: Frank Dzierwa, b. 587; blagajnik: Peter Kubany, box 40. Vsi v Bankhead, Alta, Canada. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Pod Triglavom", šte. 73, Smithfield, Pa.

Predsednik: John Nečemer; tajnik: Frank Klemenc, R. D. 2, b. 129; blagajnik: John Erben, R. R. 2, b. 128. — Vsi v Smithfield, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Fr. Klemenc h. št. 86.

"Kranjski prijatelj", šte. 74, Falls Creek, Pa.

Predsednik: Louis Slak, box 201; tajnik: Louis Slak, box 201; blagajnik: Sophia Urbanč, box 563. — Vsi v Falls Creek, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popol. v prostorih sobrata Alojzij Urbanč, 35 Tenery Road.

"Naprej do Zmaga", šte. 75, Wyano, Pa.

Predsednik: John Renko, tajnik: John Renko, b. 432; blag.: Frank Bavskar, b. 233. Vsi v Wyano, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 8. uri zjutraj v društveni hiši šte. 96.

"Slovenska Cvetica", šte. 76, Adamsburg, Pa.

Predsednik: John Jakič; tajnik: Frank Menart, box 135; blagajnik: John Grum, box 21. Vsi v Adamsburg, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Severni Premogar", šte. 77, Superior, Wyo.

Predsednik: John Jeraš, b. 425; tajnik in blagajnik: Andy Kozal, box 425; Vsi v Superior, Wyo. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 10 uri popol. v Frank Krašovec dvorani.

"Slovenija", šte. 78, Miller Run, Pa.

Predsednik: Ignatij Pakj; tajnik: Frank Sadar; blagajnik: Frank Sadar. Vsi box 1, Miller Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobratu Anton Beršan.

"Bonairski Slovenci", šte. 79, Bon Air, Pa.

Predsednik: Jos. Horvat; tajnik: Anton Zalar box 131, Conemaugh, Pa.; blagajnik: Ivan Milavec, Bon Air, Pa., RFD 2, Johnstown, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri popl. v lastnem domu v Bon Air, Pa.

"Sloga", šte. 80, Philadelphia, Pa.

Predsednik: Anton Omerzu; tajnik: Rudolf Omerzu; blagajnik: Michael Omerzu. Vsi 2723 E. Huntington St., Philadelphia Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Prvi Maj", šte. 81, Bishop, Pa.

Predsednik: Jožef Rožane; tajnik: Andrew Renko, box 143, Cecil, Pa.; blagajnik: Ivan Murgel, b. 138, Cecil, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri pop. v S. N. D. v Bishop, Pa.

"Jezerina", šte. 82 Ringo, Kans.

Predsednik: Mihael Pernel, b. 33; tajnik: Math. Setina, box 115; blag.: Frank Dremšek, b. 268. Vsi Ringo, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani Konzumnega društva.

"Terbanska Dolina", šte. 83, Cleveland, O.

Predsednik: Anton Smith; tajnik: Jacob Črnlogar, 1027 E. 61st St.; blagajnik: Anton Kašič, 1001 E. 61st St. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Grdinovi dvorani št. 2. ob 9:30 dopoldne.

"Radnici naprej", šte. 84, Farmington, W. Va.

Predsednik: Geo. Kasunlič; tajnik: Mata Lauš; blagajnik: Vid Kasunich. Vsi box 623, Farmington, W. Va. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v hiši šte. 46.

"Napredek", šte. 85, Skidmore, Kans.

Predsednik: Simon Repovše, R. R. 1, Weir, Kans.; tajnik in blagajnik: Ant. T. Jamnik, R. R. 3, box 63, Columbus, Kans. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri J. Zakrajšku.

"Naprej", Livingston, Ill., št. 86.

Predsednik: Mike Cirar, b. 106; tajnik: Rudolf Pavliha, box 226; blagajnik: Mihael Stražič, box 677. Vsi v Livingston, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop.

"Rudeči prapor", šte. 87, Bentleyville, Pa.

Predsednik: Andrej Lovšin, b. 683; tajnik in blagajnik: Alojzij Humar, box 108. Vsi v Bentleyville, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Jos. Milanichu.

"Naprej", šte. 88, Nokomis, Ill.

Predsednik: George Flahutnik, box 531; tajnik in blagajnik: Ivan Kranjc, box 672, Nokomis, Ill. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. John Kratinz.

"Slovenec", šte. 89, Eckhart Mine, Md.

Predsednik: Anton Urbas, box 27, Valle Summit, Md.; tajnik: Franc Posenel, RFD. 1, Eckhart Mine, Md.; blagajnik: Anton Komac, b. 56, Eckhart Mine, Md. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. Frank Posenel.

"Vstanite bratje", šte. 90, Gross, Kans.

Predsednik: Ivan Erjavce, b. 52; tajnik in blag.: Frank Homar, box 95; Vsi v Gross, Kans. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Gorjanski hrib", št. 91, Greensburg, Pa.

Predsednik: Tomaž Sifer, b. 140; tajnik: Jos. Sume, R. 1, b. 6; blagajnik: Franc Pirc, R. 1, b. 6. Vsi Greensburg, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Mrs. Mihevc dvorani v Haydenville.

"Združeni Slovani", šte. 92, Girard, Kans.

Predsednik: Anton Potisek, R. 4, b. 133; tajnik: Frank Kravanja, R. 4, box 304; blagajnik: Karol Vodišek, RR. 4, b. 49. Vsi v Girard, Kans. — Seja vsako 3. ned. v mes. v dvorani G. M. Božič, Edison.

"Zmaga", št. 93, Bryant, Okla.

Predsednik: Frank Pirman, b. 170, Bryant, Okla.; tajnik: Anton Potokar, b. 110, Bryant, Okla.; blagajnik: Joseph Mernuk, box 90, Bryant, Okla. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall, Victoria Camp.

"Sv. Barbara", št. 95, Standardville, Utah.

Predsednik: Marko Petrič, b. 1621; tajnik: Leo Pirnat, box 1654; blagajnik: Marko Petrič, box 1621. Vsi v Standardville, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prost. sobr. Joe Brodnik.

"Svobodni bratje", šte. 96, Duluth, Minn.

Predsednik: Ivan Pikuš, 9717 McCuen St.; tajnik: Frank Piskur, 308-37th Ave. W.; blagajnik: Michael Spehar, 403-97th Av. W. Vsi v New Duluth, Minn. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prostorih sobr. J. Pikusha.

xx šte. 97, Rhone, Pa.

Predsednik: Alojz Grosel, 322 Front St.; tajnik: Frank Pipan, 142 Epy St.; blagajnik: Mihael Jarh, 142 Epy St. Vsi v Rhone, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih Rudolf Paulič, 320 Front St.

"Slovenska Zdržištev", št. 98, Standard, Ill.

Predsednik: Ivan Stare, box 232; tajnik in blag.: Ivan Urbančič, box 302. Vsi v Standard, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo po 15. v dvorani Viljem Konstantine.

"Tiha Dolina", šte. 99, Hermine, Pa.

Predsednik: Frank Hribar; tajnik: Frank Stermlan, box 287; blagajnik: Frank Vozel, b. 347. Vsi v Hermine, Pa. — Seja vsako 3. nedeljo v mes. pri sobr. Jos. Batia.

"Zvezda", šte. 100, Forest City, Pa.

Predsednik: Lorenc Kotar, box 246; tajnik: Matija Kamin, box 491; blagajnik: Martin Muchitza, box 537. Vsi v Forest City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

"Združeni Slovenci", šte. 101, Midway, Pa.

Predsednik: John Leskovec, box 78; tajnik: Martin Strupek, box 285; blagajnik: Jakob Rupnik, b. 462. Vsi v Midway, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani SNPJ.

"Vodnik", šte. 102, Farroll, Pa.

Predsednik: Matevž Stobljaj, b. 841; tajnik: Jernej Okorn, 1108 Beechwood Ave.; blagajnik: Jožef Germ, box 194. Vsi v Farroll, Pa. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v S. D. Domu, 1112 Beechwood Ave.

"S. Ana", št. 103, East Helena, Mont.

Predsednik: Helena Rus, box 27; tajnica: Ivana Andolsek, box 152; blagajnica: Marija Rigler, box 82. Vse v East Helena, Mont. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 104, Luzerne, Pa.

Predsednik: Jožef Berlic, 571 Walnut St.; tajnik: Ant. Osolnik, 868 Bennett St.; blagajnik: Joiseph Sperič, 804 Bennett St. Vsi v Luzerne, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani "Firemen's Bldg."

"Rdeči Orel", št. 105, White Valley, Pa.

Predsednik: Frank Kern, S. R. box 88; tajnik: Anton Rozima, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Bogataj, S. R. box 12. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Kr. Slov. Domu, White Valley.

"Livada", št. 106, Bear Creek, Mont.

Predsednik: M. Rihar, b. 57; tajnik: Frank Golob, box 220; blagajnik: Jožef Tomičič, box 68. Vsi v Bear Creek, Mont. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski Dom" št. 107, Homer City, Pa.

Predsednik: Filip Krašek, box 265; tajnik: Anton Glavan, box 275; blagajnik: Martin Kovač, R. 2, b. 97. Vsi v Homer City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. N. D.

"Triglav", šte. 108, Chisholm, Minn.

Predsednik: Karol Praznik, 230 W. Pine St.; tajnik: Frank Podlugar, b. 714; blagajnik: Rudolf Robnik; 313 W. Spruce St. Vsi v Chisholm, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Jan Grahek.

"Nova Domovina", šte. 109, Cherokee, Kans.

Predsednik: Leopold Preložnik, box 278; tajnik: Ivan Telban, b. 169; blagajnik: Frank Premk, box 21. Vsi v Cherokee, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenska Navada", šte. 110, Hartford, Ark.

Predsednik: Frank Dolinšek, box 39; tajnik: Ivan Zimerman, RFD 1, b. 2, West; blagajnik: Jos. Hribar, box 1. Vsi v Hartford, Ark. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu pri sobr. J. Hribar.

Štev. 111, Duryea, Pa.

Predsednik: Ivan Grošel, 276 Columbia St.; tajnik: Fr. Caheven, 276 Columbia St.; blagajnik: Jakob Brezcinik, 198 Cherry St. Vsi v Duryea, Pa. Seja vsako prvo soboto v mesecu v John Wasta Hall.

"Triglav", šte. 112, Detroit, Mich.

Predsednik: Anton Janežič, 519 Kern Ave.; tajnik: Jos. Božič, 161 Victor Ave. H. P.; blagajnik: Martin Kral, 161 Victor Ave. H. P. Vsi v Detroit, Mich. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Victoria Hall, 424 Ferry Ave. E.

"Sloga", šte. 114, Blocton, Ala.

Predsednik: Joseph Kren, P. O. B. 23 W; tajnik: J. Kulovitz, P. O. B. 262, West; blag.: Joseph Skok, P.O.B. 367. Vsi Blocton, Ala. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobr. J. Kulovitz.

"Svoboda", št. 116, Willock, Pa.

Predsednik: Ivan Jane, box 85; tajnik: Anton Sotler, box 212; blagajnik: Frank Knafec, b. 244. Vsi v Willock, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani Willock Social Ass'n.

"Za združenje", šte. 117, Broughton, Pa.

Predsednik: Mihael Mali, box 155; tajnik: John Dolinar, b. 86; blagajnik: Ivan Gtink, box 186. Vsi v Broughton, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Sv. Barbara", št. 118, Fleming, Kans.

Predsednik: Joseph Gerant; tajnik: Anton Skubec, RR 2, box 64, Pittsburg, Kans; blagajnik: Fr. Linc, RR 2, Cherokee, Kans. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Fr. Špeharjevi dvorani.

"Svoboda", št. 119, Jack's Ville, Kans.

Predsednik: Jakob Baloh, RR 8, box 88; tajnik in blagajnik: Jak Selak, RFD. No. 8, box 92. Vsi v Pittsburg, Kans.

"Slovenski Bratje", št. 120, Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Podriaj; tajnik: J. Gilbert, Minn.; tajnik: Frank Presa, box 627 Gilbert, Minn.; blagajnik: Jerney Maček, box 133, McKinley, Minn. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Združeni Slovenci", št. 121, Little Falls, N. Y.

Predsednik: Frank Borštnar; tajnik: Mr. Malevasič, box 327; blagajnik: Anton Milnar, 3 Cord St. Vsi v Little Falls, N. Y. — Seja vsaka prvo nedeljo v mesecu.

"Jugoslavija", št. 122, Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Ule, box 91; tajnik: Anton Tauselj, box 62; blagajnik: Jakob Dolinar, box 226. Vsi v Imperial, Pa. — Seja vsako 2. ned. ob 10 uri dop. v Slov. Domu.

"Lincoln", št. 123, Springfield, Ill.

Predsednik: John Goršek, 414 W. Hay St.; tajnik: Josef P. Kren, 1900 E. Stuart St.; blagajnik: Anton Kužnik, 1201 So. 19th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zlata Zarja", št. 124, Primero, Colo.

Predsednik: Ivan Thišič, box 461; tajnik in blagajnik: Luka Bergant, box 411. Vsi v Primero, Colo. Seja vsako 2. ned. v mes. v Slov. Domu.

"Rožna Dolina", šte. 125, Burdine, Pa.

Predsednik: John Markovita, b. 248, Burdine, Pa.; tajnik: Vincenc Vidmar, box 41-M, Presto, Pa.; blagajnik: Ignac Krek, box 67, Presto, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Sv. Barbara", št. 126, Cleveland, Ohio.

Predsednik: Anton Bokan, 727 E. 167 St.; tajnik: Frank Sutarščič, 15702 Holmes Ave.; blagajnik: Martin Smrke, 14605 Darwin ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 2. ned. v mes. v Slov. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 127, Irwin, Pa.

Predsednik: Valentin Bohine; tajnik in blag.: Matevž Brezink, RFD. 2, b. 134. Vsi v Irwin, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", št. 128, Indianapolis, Ind.

Predsednik: Louis Banič; tajnik: Louis Sašek, 913 Ketchen St.; blagajnik: George Ulkar, 711 Varman Ave. Vsi v Indianapolis, Ind. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu.

"Sv. Barbara", št. 130, Eveleth, Minn.

Predsednik: Anton Rahne, b. 173; tajnik: Ant. Fritz, 110 Grand Ave; blagajnik: John Rahne, 425 Fill ave. Vsi v Eveleth, Minn. Seja vsako 2. ned. v mes. v Moose dvorani.

"Sv. Barbara", št. 131, Calumet, Mich.

Predsednik: Jos. Drugman; tajnik: Joseph Weiss, 25 — 5th St. (Tamarach); blagajnik: Joseph Srebrnjak, 611 — 5th St. Vsi v Calumet, Mich. — Seja vsako prvo ned. v mes.

"Prvi Maj", št. 132, New Alexandria, Pa.

Predsednik: Fr. Medveček; tajnik: Frank Medveček; blagajnik: Ivan Galle. Vsi v New Alexandria, Pa., RFD. 1, box 161.

"Zarja Svobode", št. 133, Leadville, Colo.

Jredsednik: Joe Klun; tajnik: Mark Popovič; blagajnik: John Fajdiga. Vsi v Leadville, Colo., box 389. — Seja vsakega 12tega v mesecu.

"Slovenec", šte. 134, Vandling, Pa.

Predsednik: John Kamin, b. 142; tajnik: John Skrbec, box 217; blagajnik: Joseph Jerin, box 88. — Vsi v Vandling, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slavček", št. 135, Oak View, Colo.

Predsednik: John Strumbel; tajnik in blagajnik: Alojzij Zupan, box 34 Vsi v Oak View, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Ojsterca", št. 136, Dietz, Wyo.

Predsednik: Frank Brezink; tajnik: Ivan Pečovnik; blagajnik: Fr. Voler. Vsi box 52, Dietz, Wyo. — Seja vsako drugo ned. v mesecu.

"Sava", št. 138, Somerset, Colo.

Predsednik: Josip Kral, box 42; tajnik: Alojzij Zumeč, box 157; blagajnik: Mihael Nernelj, box 134. Vsi v Somerset, Colo. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Somerset Hall.

"Združeni Sobratje", št. 139, Universal, Pa.

Predsednik: Ivan Demšar, box 204; tajnik: Pavel Kokal, box 172; blagajnik: Tom. Previč, b. 12. Vsi v Universal, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Slovenski Bratje", št. 140, Pineville, Minn.

Predsednik: Fr. Moše, box 21; tajnik: August Filipič, b. 188, Bivabik, Minn.; blagajnik: Val Benek, b. 21. Vsi v Pineville, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Aug. Filipič.

Prijatelj delavcev", šte. 141, Sublet, Wyo.

Predsednik: John Janiček, b. 128; tajnik: Mihael Z. Selan, b. 146; blagajnik: Louis Orešnik, b. 192. Vsi v Sublet, Wyo. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri popol. v Fr. Cirez dvorani.

"Zapadni Vrt", št. 142, Winter Quarters, Utah.

Predsednik: Vincenc Raunakar, box 191; tajnik: Frank Markosek, b. 57; blagajnik: Leo Kosa, box 116. Vsi Winter Quarters, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zvon", št. 143, Dodson, Md.

Predsednik: Luka Smerdel; tajnik: Max Selak, box 45; blagajnik: Jurij Rihtarski, box 34. — Vsi v Dodson, Md. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v hiši šte. 38.

"Slovensko-Hrvatski Bratje", št. 144, Graysland, Pa.

Predsednik: Anton Radica; tajnik: Frank Pečan, b. 145, Martin, Pa.; blagajnik: Martin Zigar, b. 552, Masontown, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v M. Zigar dvorani.

"Sv. Barbara", št. 145, Joliet, Ill.

Predsednik: Frank Hočvar, 1120 N. Broadway; tajnik: Alojzij Martinčič, 1410 Center St.; blagajnik: Ivan Zaletel, 1503 N. Hickory St. Vsi v Joliet, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v stari šoli.

"Sobratje naprej", št. 146, Penns. Sta., Pa.

Predsednik: Simon Grošel, box 123; tajnik: Tomaž Salamon, b. 123; blagajnik: Frank Pittner, box 104. Vsi v Penn Sta., Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski bratje", št. 147, Frontenac, Kans.

Predsednik: Ivan Tratar, box 97; tajnik: Louis Slapšak, b. 87; blagajnik: Karol Slapšak, box 11. Vsi v Frontenac, Kans. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Narodna Zmaga", št. 148, Cuddy, Pa.

Predsednik: John Domitrovič, b. 51; tajnik: Matija Galičič, box 207; blagajnik: Lovrenc Bašel, box 121. Vsi v Cuddy, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2 uri popol. pri sobratu L. Bašel.

"Sloga", št. 149, East Palestine, Ohio.

Predsednik: Jakob Istenič, 436 E. Martin St.; tajnik: John Božič, P. O. box 152; blagajnik: Anton Cop, 419 Clark St. Vsi v East Palestine, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop.

"Slovan", št. 150, Slovan, Pa.

Predsednik: Mih Klenovšek, box 169, Atlasburg, Pa.; tajnik in blagajnik: John Pirh, box 77, Slovan, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Postojnska Jama", št. 151, Dalagna, Colo.

Predsednik: John Lipce, box 76; tajnik: Andrej Malavec, box 68; blagajnik: Anton Fatur, box 22. Vsi v Dalagna, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall.

"Napredni Radnici", šte. 152, Johnstown, Pa.

Predsednik: Vincent Jagrič; tajnik: Viktor Horvat, 726 Maple Ave.; blagajnik: Vincent Jagrič, 7—Sixt & Maple Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Rudeči Prapor", šte. 153, Southview, Pa.

Predsednik: Frank Tomazin, b. 106; tajnik: Peter Perenič, b. 126; blag. Anton Struna, b. 12. Vsi v Southview, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Slov. Nar. Domu.

"Jugoslavija", št. 154, Sugarite, N. Mex.

Predsa.: Ivan Kaab, b. 115; tajnik: Fr. Lukančič, b. 58; blagajnik: Anton Podboj, box 8, v Sugarite, N. Mex.

"Jugoslavija", šte. 155, Klein, Mont.

Predsednik: Max Poljak, L. b. 12; tajnik: John Vertin, b. 40; blagajnik: Matt Vertin, b. 40. Vsi v Klein, Mont. — Seja vsako drugo ned. v mes. v Union Hall.

"Sopek Vijolice", šte. 156, Reitz, Pa.

Predsednik: Joseph Cebron; tajnik: Vincent Nevreden; blagajnik: Lawrence Bizjak. Vsi box 25, Reitz, Pa. Seja vsako 3. ned.

Opomba: Tajnike društev, ki najdejo kakšno pomoto, letotaki tistih, katerih društveno poročilo je pomanjkljivo, prosim, da mi nemudoma sporoče, da se nedostatki v imeniku ki izide prihodnih, popravijo.

S sobratskim pozdravom

Blaž Novak, tajnik S. D. P. Z.

POMAGAJTE KMETSKO-DELAVSKE ZVEZI

v Sloveniji organizirati poljedelsko ljudstvo v socialistične vrste. To lahko storite s tem, da naročite knjige, ki jih je založila gori omenjena organizacija. Vsa skupljena svota bo, po odbitju tukajšnjih pošiljalnih stroškov, oddana tajništvu Kmetско-delavske zveze v Ljubljani.

Cene knjigam:

"Za staro pravdo", (spisal Fran Erjavec 75c
 "Don Correa", (spisal G. Keller, poslovenil dr.
 Joža Glonar) 50c
 Naročila pošljite na

PROLETAREC,

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.